

Управління культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації
Харківська обласна універсальна наукова бібліотека

К А Л Е Н Д А Р

**ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХАРКІВЩИНИ НА 2007 РІК**

*Рекомендаційний
бібліографічний покажчик*

ХАРКІВ 2006

Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2006 рік: Рек. бібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму Харк. обл. держ. адмін.; Харк. обл. універс. наук. б-ка. – Х., 2006. – 66 с.

Матеріал підготували:	Сашкова Л.О. Конопля Л.М.
Редактор	Грайворонська Н.І.
Комп'ютерний набір	Конопля Л.М.
Відповідальна за випуск:	Ракитянська В.Д.

Бібліографічний покажчик “Календар знаменних і пам’ятних дат Харківщини” видається ХОУНБ з 1977 року. Посібник містить матеріали про визначні події історії, суспільно-політичного, громадського та культурного життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, життя і діяльність яких пов’язана з Харківщиною.

Покажчик складається з трьох частин і відкривається хронікою подій з історії Харківщини. Далі читачі знайомляться з переліком дат 2007 року. Зірочкою (*) позначені ті дати, до яких у третій частині подаються короткі відомості та бібліографічні списки.

У бібліографічних списках літературу розміщено за алфавітом.

Видання розраховане на бібліотекарів, які пропагують краєзнавчу літературу, а також лекторів, вчителів та усіх читачів, що цікавляться краєзнавством.

Радимо використовувати покажчик для відзначення ювілейних і пам’ятних дат краю. Він допоможе в організації книжкових виставок, переглядів, проведенні масових заходів.

Відбір літератури закінчено в квітні 2006 року.

Розділ I.

ХРОНІКА ПОДІЙ З ІСТОРІЇ ХАРКІВЩИНИ НА 2007 РІК

- 1647** **360 років тому**
- Засновано смт Васищеве Харківського району
 - Засновано смт Введенка та с. Кам’яна Яруга Чугуївського району
 - Засновано с. Скрипаї Зміївського району
- 1652** **355 років тому**
- Засновано смт Малинівка Чугуївського району
 - Засновано с. Рубіжне Вовчанського району
- 1662** **345 років тому**
- Засновано м. Богодухів
- 1672** **335 років тому**
- Засновано с. Гур’їв Козачок Золочівського району
- 1677** **330 років тому**
- Засновано смт Золочів

- Засновано с. Полкова Микитівка Богодухівського району
- 1687** **320 років тому**
- 25 липня* – м. Коломак. Відбулася козацька рада, на якій гетьманом України був обраний І.Мазепа
- 1702** **305 років тому**
- Засновано с. Артемівка Чугуївського району
- 1712** **295 років тому**
- Засновано с. Смородьківка Куп'янського району
- 1732** **275 років тому**
- Засновано смт Пісочин Харківського району
- Засновано с. Мелихівка Нововодолазького району
- Засновано с. Михайлівка Первомайського району
- Засновано с. Веселе Харківського району
- 1767** **240 років тому**
- У Харкові вперше було обрано міського голову, яким став відставний сотник Павло Гуковський. З 1771 р. посада міського голови стала в Харкові постійною
- 1787** **220 років тому**
- Під керівництвом губернського архітектора П.Ярославського було складено план забудови м. Харкова
- Імператриця Катерина II зупинялася у Харкові по дорозі з Криму
- 1797** **210 років тому**
- Засновано с. Гетьманівка Шевченківського району
- 1807** **200 років тому**
- Започатковано Музей природознавства Харківського університету. У 1998 р. одержав назву Музей археології і етнографії Слобідської України ХНУ ім. В.Каразіна
- 1812** **195 років тому**
- Вийшов перший номер міської газети “Харьковский еженедельник”, заснований групою викладачів університету
- У Харкові існує постійний міський драматичний театр, діяльну участь в житті якого брав видатний український драматург і письменник Г.Квітка-Основ'яненко. З 1812 по 1816 рік він був директором театру

- Г.Квітка-Основ'яненко заснував у Харкові Інститут шляхетних дівчат

1817 **190 років тому**

- Вийшов перший номер журналу “Украинский домовод”, присвячений питанням сільського господарства
- На базі Харківського колегіуму відкрито духовну семінарію

1817–1823 – Роки видання Харківським університетом газети “Харьковские известия”

1837 **170 років тому**

- Вийшло “Положение об устройстве губернского города Харькова” і було введено посаду міського архітектора. Першим виконував ці обов'язки професор університету А.Тон

1842 **165 років тому**

28 вересня – У Харкові вийшло в світ перше повне видання поеми І.П.Котляревського “Енеїда”

1857 **150 років тому**

- У Харкові збудовано Храм усікновенія глави Іоанна Хрестителя

1862 **145 років тому**

- Було засновано курорт Березівські мінеральні води
- Х.Д.Алчевська відкрила Приватну недільну школу для жінок

липень – На дзвіниці харківського Успенського собору встановлено головні куранти. Зараз на дзвіниці встановлено електричний годинник

1872 **135 років тому**

27 серпня – У Харкові перебував імператор Олександр II

1877 **130 років тому**

- Відкрито харківський шпиталь (нині Воєнний шпиталь Харківського гарнізону)

12 березня – За ініціативою провідних професорів історико-філологічного факультету О.Кирпичникова, О.Лебедева, М.Дрінова при Харківському університеті засновано історико-філологічне наукове товариство

1882 **125 років тому**

- У Харкові прокладена перша лінія конки від Привокзальної площі до будинку біржі (кут нинішніх площ Незалежності та Р.Люксембург)

- Засновано моторобудівний завод “Серп і молот”
- Засновано с. Кутьківка Дворічанського району

1887

120 років тому

- Почав видаватися В.Александровим україномовний альманах “Складка”, в якому друкувалися твори відомих поетів і молодих авторів
- Відкрито Харківську клініку урології
- Засновано Дергачівський завод турбокомпресорів
- Засновано с. Тавежня Сахновщинського району

20 січня

- Відкрито училище для сліпих дітей (нині гімназія-інтернат для сліпих дітей)

25 вересня

- Засновано концерн “Товарищество М.С.Кузнецова”, в який входило 29 фаянсових і фарфорових підприємств (нині ТОВ “Будянський фаянс”)

1892

115 років тому

- У Харкові створено перший в місті соціал-демократичний гурток

грудень

- На сцені Харківського драматичного театру виступала Сара Бернар

1897

105 років тому

- У Харкові споруджено першу електростанцію потужністю 100 кіловат
- Засновано бібліотеку при з’їзді гірничопромисловців Півдня Росії (нині Центральна науково-технічна бібліотека Харківського центру науково-економічної інформації)
- Професор хірургії Харківського університету А.Г.Подрез вперше оперував вогнепальну рану серця. Ця операція спростувала думку про недоторканість серця
- Засновано Харківський лікєро-горілчаний завод
- У Харкові розпочався I Всеросійський перепис населення
- Засновано с. Нова Миколаївка Барвінківського району

3 грудня

- Харківський паровозобудівний завод (нині Державне підприємство “Завод ім. В.О.Малишева”) випустив перший паровоз

1902

105 років тому

- У Харкові виходило 18 періодичних видань (8 газет та 10 журналів). Працювала 21 друкарня
- У Харкові відбувся перший великий науковий форум – XII

археологічний з'їзд

– Нововодолазький район, с. Липковатівка. Засновано аграрний коледж

– Засновано с. Орілька Лозівського району

– Засновано с. Лебедівка Сахновщинського району

16-28
вересня

– Відбулися гастролі В.Комісаржевської в Харкові

1907

100 років тому

– Засновано Медико-лікарський інститут (нині Харківський НДІ ортопедії та травматології ім. М.І.Ситенка)

– Було відкрито міський парк (нині парк ім. О.Горького), закладений в 1893–1895 рр. учнями та студентами навчальних закладів Харкова

– У Харкові відкрито фабрику “Галеника” (нині ТОВ “Фармацевтична компанія “Здоровье”)

20 червня

– В університетському саду (нині парк ім. Т.Шевченко) відкрито пам'ятник В.Каразіну, засновнику Харківського університету (скульптор І.Андреолетті, архітектор О.Бекетов)

1912

95 років тому

– Відкрито художнє училище

1917

90 років тому

– Засновано Харківську консерваторію (в 1924 р. її перетворено на музично-драматичний інститут, в 1963 р. – у Харківський інститут мистецтв ім. І.П.Котляревського, нині – Харківський державний університет мистецтв ім. І.П.Котляревського)

– У Петрограді за сприяння графа Н.Клейнміхеля надруковано книгу Г.Лукомського “Старинные усадьбы Харьковской губернии”

– Засновано с. Манченки Харківського району

3 березня

– У Харкові вийшов перший номер газети “Пролетарий” – орган міської більшовицької організації, де було опубліковано Маніфест ЦК партії більшовиків “Ко всем гражданам России”. З 1934 р. перейменовано на “Соціалістичну Харківщину”, з 1991 р. “Слобідський край”

25 квітня -
6 травня

– Відбувся I обласний з'їзд Рад робітничих і солдатських депутатів Донецько-Криворізького басейну. З'їзд обрав обласний виконавчий комітет Рад

30 квітня

– У Харкові створено центральне бюро профспілок міста

12–14

– У Харкові відбувся I Всеукраїнський з'їзд залізничників за

- липня участі понад 300 делегатів від 12 залізниць України
- 9–10 – У Харкові встановлена влада Рад
- грудня
- 17 грудня – У Харкові опубліковано Маніфест ЦВК рад України про скинення Центральної Ради та її Генерального секретаріату. Створено радянський Уряд України – Народний секретаріат у складі: Артем (Ф.Сергеев), В.Затонський, М. Скрипник, Г.Лапчинський та ін.
- 1922 85 років тому**
- У Харкові відкрито Обласну студентську лікарню
- Засновано ливарний завод з випуску товарів широкого вжитку (нині завод холодильних машин)
- У Харкові почало діяти радіотелеграфне агентство України “РАТАУ”
- У Харкові засновано Український НДІ клінічної та експериментальної неврології та психіатрії
- Засновано Красноградський красзнавчий музей
- м. Золочів. Засновано музей-заповідник Г.Сковороди в с. Сковородинівці
- Засновано с. Ленінка Красноградського району
- м. Чугуїв. На базі місцевого дослідницького лісництва відкрито школу лісних техніків (нині Чугуєво-Бабчанський технікум)
- березень – У Києві створено театр “Березіль” (з 1926 р. в Харкові, нині Харківський державний академічний драматичний ім. Т.Г.Шевченка театр “Березіль”)
- квітень – Створена спілка селянських письменників України “Плуг”, яку очолив С.Пилипенко. До спілки входили Д.Бедзик, С.Божко, Н.Забіла, О.Копиленко, В.Минко, П.Панч та ін.
- жовтень – У Харкові засновано Український НДІ охорони здоров’я дітей та підлітків
- 14 – Відкрито Харківський приладобудівний завод ім. Т.Шевченка
- листопада
- грудень – У Харкові відбулася перша Всеукраїнська конференція “Пролеткульту”. Організації “Пролеткульту” виникли в Україні у 1918 р.
- 13 грудня – У будинку театру Т.Шевченка під час перерви у ході засідання VII Всеукраїнського з’їзду Рад вперше в Україні було використано гучномовну радіоустановку

1927

80 років тому

- Відкрито Харківське науково-виробниче об'єднання “ФЕД” (нині Харківський машинобудівний завод “ФЕД”)
- Створено Український державний НДІ вогнетривів (нині Український НДІ вогнетривів ім. А.С.Бережного)
- Створено виробниче об'єднання “Комунар”
- Відкрито Харківський радіозавод (нині Харківський радіозавод “Протон”)
- Заснована Харківська макаронна фабрика
- Відкрито Харківський будівельний технікум
- Відкрито Профспілковий сад (нині сад ім. Т.Г.Шевченка)
- Академік С.Рудницький створює в Харкові інститут географії і картографії (нині Східне державне підприємство геодезії, картографії, кадастру і геоінформатики)
- Створено Харківське конструкторське бюро машинобудування ім. Морозова, провідне КБ України з виробництва танків, бронетехніки, легкових автомобілів, бульдозерів
- Дергачівський район. Побудовано завод “Березівські мінеральні води”

січень

- У Харкові відбувся I Всеукраїнський з'їзд пролетарських письменників. Створено Всеукраїнську спілку пролетарських письменників. До неї увійшли Б.Горбатов, К.Гордієнко, І.Ле, І.Микитенко, С.Пилипенко та ін.

5 січня

- У Харкові відкрито клуб Письменників (нині Будинок літератури ім. В.Блакитного)

липень

- Відбулася урочиста закладка головного корпусу електростанції Есхар. Назва Есхар – комбінована аббревіатура – розшифровується як Електрична станція Харківщини

7

листопада

- У Харкові відбулося відкриття першої державної республіканської художньої виставки “10 років Жовтню”

1932

75 років тому

- Створено Харківську організацію Спілки композиторів України
- Здано в експлуатацію Харківський електротехнічний завод (нині ХЕЛЗ “Укрелектромаш”)
- Засновано Харківський автогенний завод
- Засновано Харківський коксохімічний завод
- Заснована Харківська трикотажна фабрика “Динамо”

- Засновано Харківський жировий комбінат
- Відкрито фабрику “Авторучка” (нині завод “Оргтехніка”)
- Утворено Дзержинський район м. Харкова
- Створено Харківське обласне підприємство електрозв’язку “Харківтелеком”

27 лютого – Створена Харківська область (відповідно до постанови ВУЦВК про адміністративно-територіальну реформу)

10 жовтня – Вперше в СРСР вчені К.Синельников, А.Вальтер, А.Лейпунський, Г.Латишев здійснили розщеплення атомного ядра літію штучно прискореними протонами

6 листопада – Відбулося відкриття Палацу культури залізничників (архітектор А.Дмитрієв)

1937 70 років тому

- Засновано Харківську обласну бібліотеку для дітей
- Утворено Московський та Київський райони м. Харкова
- Харківський район. Засновано дослідне господарство інституту рослинництва ім. В.Юр’єва “Елітне”

червень – Почала виходити газета Харківського району “Червоний прапор” (нині “Трибуна трудящих”)

1942 65 років тому

18-31 січня – Відбулася Барвенківсько-Лозівська наступальна операція, у результаті якої радянські війська прорвали оборону супротивника на 100 км фронті

12–29 травня – Відбулася Харківська битва. В наслідок бойових дій військ Південно-Західного і правого флангу Південного фронтів радянські війська зазнали великих втрат в живій силі і техніці, позбулися важливого оперативного плацдарму на Сіверському Дінці й не змогли здійснити намічені на літо наступальні операції

1947 60 років тому

- У Харкові у сквері Перемоги споруджено басейн та фонтан-альтанку “Зеркальная струя” (архітектор В.Корж), який став визначною пам’яткою міста
- Створено Харківський обласний стрілецько-спортивний клуб

5 листопада – Здано в експлуатацію 8-й Державний Підшипниковий завод (ПЗ–8) (нині Харківський підшипниковий завод “ХАРП”)

1952 55 років тому

- 22 жовтня – Засновано Харківський проектний інститут
- листопад – Закінчено будівництво вокзалу Харків-Пасажирський, спорудженого за проектом архітекторів Г.Волошина, Б.Мезенцева, Є.Лимаря
- 1952–1955** – Видавався український літературно-художній альманах “Харків”, орган Харківської організації Спілки письменників України. Вийшло 8 книг. З січня 1956 року замість альманаху став видаватися щомісячний журнал “Прапор” (з 1991 р. – “Березіль”)
- 1957** **50 років тому**
- У Харкові відкрито пам’ятник українському письменнику М.Коцюбинському (скульптор М.Рябінін та архітектор А.Алло)
 - Відкрито дослідний завод державного наукового центру лікарських засобів
 - Відкрито центральний лекторій Харківської обласної організації товариства “Знання”
- 21 квітня – Відбулося відкриття Харківського планетарію ім. Ю.Гагаріна, другого на Україні
- 5 грудня – У сквері турбінного заводу відкрито пам’ятник С.Кірову (скульптор В.Савченко, архітектор О.Павленко)
- 1962** **45 років тому**
- У Харкові відкрито Українське відділення Всесоюзного інституту енергетичних систем і електричних мереж “Енергомережпроект” (нині Державний проектно-пошуковий і НДІ “Укренергомережпроект”)
 - Балаклійський р-н. В с. Пришиб відкрито пам’ятник на могилі російського письменника Г.Данилевського
- 1 листопада – У Харкові народився мільйонний житель
- 1967** **40 років тому**
- Відкрито Харківський інститут громадського харчування (нині Державна академія технології та організації харчування)
 - У м. Первомайський створено державне підприємство “Хімпром”
- жовтень – Відкрито Харківське культурно-освітнє училище (нині Харківське училище культури)
- 6 листопада – У Харкові відкрито Палац культури та техніки ХТЗ

1972

35 років тому

- Створено Інститут проблем кріобіології та кріомедицини АН УРСР
- Створено Інститут проблем машинобудування АН УРСР (нині Інститут проблем машинобудування ім. В.Підгорного)
- м. Чугуїв. Створено завод “Чугуївська паливна апаратура”
- Відкрито Музей історії Харківської міліції
- При Інституті з проблем кріобіології і кріомедицини АН УРСР створено низькотемпературний банк біологічних об’єктів, що забезпечує трансплантаційним матеріалом лікувальні заклади України й СНД. У 2002 р. визнаний національним надбанням України
- Золочівський район. У с. Сквородинівка відкрито музей визначного українського поета та філософа Г.Сквороди

грудень

- Відкрито музей історії ХНУ ім. В.Каразіна – один з перших в Україні музеїв, що відображає історію вищого навчального закладу

1977

30 років тому

- У Харкові розпочав роботу Палац спорту “Ювілейний”
- Харківська обласна універсальна наукова бібліотека розпочала випуск рекомендаційного бібліографічного покажчика “Календар знаменних і пам’ятних дат Харківщини на ... рік”
- м. Золочів. Засновано історико-краєзнавчий музей
- смт. Великий Бурлук. Відкрито сироробний завод

28 жовтня

- Відкрито Меморіальний комплекс Слави у Лісопарку (автори: скульптори В.Агібалов, М.Овсянкін, Я.Рик; архітектори Е.Черкасов, І.Альферов, Л.Максименко)

грудень

- На базі Центральної районної бібліотеки для дітей ім. В.Чкалова Московського району створена Харківська обласна бібліотека для юнацтва

30 грудня

- Відкрито пам’ятник В.Постишеву (скульптор Б.Корольков, архітектор В.Кузнецов)

1982

25 років тому

- Засновано дитячу бібліотеку-музей письменника М.Островського у Київському районі м. Харкова

1987

20 років тому

- У Курязькій колонії відкрито скульптурну групу “Горький і Макаренко” (скульптор К.Пристапов, архітектор О.Шауліс)

– В Українському інституті удосконалення лікарів було організовано першу в СРСР кафедру сексопатології. Сьогодні кафедра сексології і медичної психології Харківської медичної академії післядипломної освіти залишається єдиною в Україні

– Засновано дитячий балетний театр (керівник Н.Ржевська)

21 грудня

– Здійснено запуск космічного корабля “Союз –ТМ – 4”. У складі екіпажу був космонавт-дослідник, харків’янин А.Левченко

1992

15 років тому

– Засновано Харківський інститут бізнесу та менеджменту

– Створено Харківську банківську спілку

– Створено обласне об’єднання профспілок

– Створено видавництво “Золоті сторінки”

– За ініціативи Харківського бібліотечного товариства засновано Асоціацію сучасних інформаційно-бібліотечних технологій

– Створено Харківське обласне товариство етнічних німців “Видергсбурд”

– Організовано Харківське дворянське зібрання (предводитель Ю.І.Палкін)

– Засновано молодіжний симфонічний оркестр (керівник заслужений діяч мистецтв України Г.Абаджан)

– Засновано Харківський інститут внутрішніх справ МВС України (нині Національний університет внутрішніх справ)

– Засновано спільне українсько-французьке підприємство “Видавництво “Фоліо”

– Засновано Харківське товариство “Україна–США–Канада”

– Заснована телерадіокомпанія “Simon”

– У Харкові було відкрито два пам’ятники Г.Сковороді. Перший – біля Харківського історичного музею по вул. Університетській, 10 (скульптор І.Кавалерідзе), другий – біля головного корпусу Харківського педагогічного університету по вул. Блюхера, 2 (скульптор І.Ястребов)

січень

– У Харкові створено елітний підрозділ міліції “Беркут”

– У Харкові офіційно зареєстрована Спілка молоді Харківщини

лютий

– При Дзержинському будинку дитячої та юнацької творчості відкрилася перша в місті бібліотека сімейного читання

березень

– У Харкові відбувся I Міжнародний конкурс юних піаністів ім.

В.Крайнева. У 1997 р. конкурс увійшов у Європейську Спілку молодіжних музичних конкурсів (ЄМСО)

- травень* – У Харкові на території Свято-Покровського монастиря в архієрейській резиденції відбувся Архієрейський Собор Української Православної Церкви
- червень* – На будинку № 19 по вул. Римарській встановлено меморіальну дошку художнику-живописцю О.Шевченку. У 90-х рр. XIX ст. він навчався в Харкові у Д.Безперчого
- липень* – Відкрито Інститут сходознавства та міжнародних відносин “Харківський колегіум”
- 19 липня* – Засновано Харківську громадську організацію інвалідного спорту (Вітаспорт)
- 24 серпня* – м. Барвінкове. У центрі міста відкрито пам’ятник І.Барвінку (скульптор М.Овсянкін, архітектор О.Топал)
- вересень* – Заснована обласна організація солдатських матерів Харківщини
- 1997** **10 років тому**
- У Харкові відкрито центр культурного та економічного співробітництва
- Засновано Харківську обласну організацію Національної Спілки композиторів України
- 14 лютого* – Засновано Харківський міський благодійний фонд “АВЕК” (голова О.Фельдман)
- серпень* – Встановлено пам’ятник Б.Чичибабіну на 2-му кладовищі м. Харкова по вул. Пушкінській, 102 (скульптор О.Владимиров)
- м. Чугуїв. Відкрито монумент-меморіал жертвам Чорнобиля та героям Афганістану (архітектор Г.Курилко)
- 22 серпня* – У сквері біля станції метро “Наукова” відкрито пам’ятник воїнам, що загинули в Афганістані (автор А.Угланов)
- 14 жовтня* – В саду ім. Т.Шевченка біля театру опери та балету у Харкові відкрито пам’ятний знак репресованим кобзарям, бандуристам, лірникам (скульптори В.Бондар, В.Семенюк, О.Шауліс, архітектор О.Морус)
- 2002** **5 років тому**
- З Південного вокзалу Харкова відправився “Столичний експрес» - перший швидкісний потяг України. Україна увійшла до числа країн, де є швидкісний рух (Японія, Франція, Росія, Німеччина)
- Відкрито пам’ятний знак з нагоди 70-річчя розщеплення атома

літію в УФТІ (скульптор О.Табатчиков)

- На Привокзальній площі Південного вокзалу Харкова відкрито нову “візитку” міста – фонтан
- Відкрито Кобзівське газове родовище (між Красноградом і Кегичівкою)

25 січня – Відбулося відкриття пам’ятника М.Ломоносову біля Харківського палацу дитячої та юнацької творчості (автор О.Табатчиков)

1 травня – Відкрито два вокзальних комплекси на приміських станціях Лосево–1, Лосево–2

липень – Започатковано фестиваль народної творчості “Печенізьке поле”

1 жовтня – смт. Печеніги. До 100-річчя від дня смерті відкрито пам’ятник художнику Г.Семирадському (скульптор С.Гурбанов, архітектор Ю.Шкодовський)

4 жовтня – В Харкові на території Харківського педагогічного університету ім. Г.Сковороди відкрито пам’ятник Першій вчительці (скульптор С.Гурбанов, архітектор Ю.Шкодовський)

13 грудня – У Харкові відкрито першу чергу комплексу “Меморіал жертвам нацизму у Дробицькому Яру”

Розділ II.

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ’ЯТНІ ДАТИ ХАРКІВЩИНИ НА 2007 РІК

1 січня – 60 років від дня народження **Леоніда Аркадійовича Чижика** (1947), піаніста, композитора

2 січня – 90 років від дня народження **Віктора Андрійовича Афанасьєва** (1917–1987), українського режисера

7 січня – 90 років від дня народження **Павла Івановича Семеняки** (1917), Героя Радянського Союзу

10 січня – 130 років від дня народження **Бориса Павловича Остаценка-Кудрявцева** (1877–1956), фізика-математика, астрометриста-картографа

11 січня – 105 років від дня народження **Олени Іванівни Виноградової** (1902-1976), української співачки. З 1928–1959 рр. – солістка Харківського театру опери та балету ім. М.Лисенка

- 60 років від дня народження **Валерія Федоровича Мещерякова** (1947–2002), українського історика, громадського

діяча

- 12 січня* – 100 років від дня народження **Петра Голубенка** (справж. ім'я Петро Іванович Шатун) (1907–1987), українського літературознавця, журналіста, поета, педагога, громадського та політичного діяча
- 55 років від дня народження **Ігоря Олександровича Бориса** (1952), українського режисера. З 1991 р. – головний режисер Харківського державного академічного українського драматичного театру ім. Т.Шевченка. Організатор Міжнародного фестивалю “Березіль”
- 13 січня* – 180 років від дня народження **Миколи Миколайовича Бекетова** (1827–1911), вченого фізика-хіміка
Див.: *Календарь знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1982 год. – Х., 1981. – С. 8-9.*
- 14 січня* – 105 років від дня народження **Василя Петровича Минка** (1902–1999), українського письменника
- 55 років від дня народження **Бориса Павловича Ланевського** (1952), українського журналіста, спортивного коментатора
- 100 років від дня народження **Василя Павловича Комісаренко** (1907–1993), українського патофізіолога і ендокринолога
- 15 січня* – 60 років від дня народження **Сергія Павловича Колобкова** (1947), українського композитора
Див.: *Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік – Х., 2001. –С. 20.*
- 16 січня ** – 100 років від дня народження **Костянтина Ананійовича Трусова** (1907-2005), державного і громадського діяча, Почесного громадянина м. Харкова (1999)
- 25 січня* – 155 років від дня народження **Василя Яковича Данилевського** (1852–1939), українського фізіолога, директора Українського інституту ендокринології та органотерапії (з 1927 р.)
Див.: *Календарь знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1982 год. – Х., 1981. – С. 9.*
- 135 років від дня народження **Миколи Олексійовича Скрипника** (1872–1933), радянського державного і партійного діяча
- 26 січня* – 120 років від дня народження **Моріца Марковича Гродзинського** (1887–1962), українського правознавця
- 2 лютого* – 195 років від дня народження **Євгена Павловича Гребінки**

(1812–1848), українського і російського письменника. З Харковом його пов'язувала міцна дружба з Г.Квіткою-Основ'яненком, П.Гулаком-Артемовським

- 4 лютого* – 135 років від дня народження **Олександра Сергійовича Раєвського** (1872–1924), радянського вченого, конструктора паровозів
- * – 100 років від дня народження **Георгія Дмитровича Латишева** (1907–1973), українського радянського фізика
- 10 лютого* – 70 років від дня народження **Юрія Михайловича Пояркова** (1937), дворазового олімпійського чемпіона з волейболу (1964, 1968), Почесного громадянина м. Харкова (1999)
- * – 115 років від дня народження **Григорія Антоновича Бондаренка** (1892–1969), українського художника-графіка. У 1945–1969 рр. викладав у Харківському художньо-промисловому інституті
Див.: Календар знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1982 г. – X., 1981. – С. 11-12.
- 13 лютого* – 115 років від дня народження **Марії Іванівни Литвиненко-Вольгемут** (1892–1966), української співачки. Одна з засновників Харківського українського театру опери та балету (1925–1935)
- 14 лютого* – 90 років від дня народження **Леоніда Олександровича Шматька** (1917–1981), українського живописця
- 16 лютого* – 70 років від дня народження **Валентина Васильовича Бондаренка** (1937–1961), льотчика-космонавта, уродженця м. Харкова
- 18 лютого** – 100 років від дня народження **Леоніда Яковича Зимного** (справж. ім'я Писаревський) (1907–1942), українського поета, журналіста
- 21 лютого* – 110 років від дня народження **Федора Пилиповича Мацкова** (1897–1977), українського фізіолога рослин
- 22 лютого* – 135 років від дня народження **Валерія Івановича Талієва** (1872–1932), радянського ботаніка
- 25 лютого* – 120 років від дня народження **Леся Курбаса** (1887–1937), українського актора, режисера, педагога, теоретика театру
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – X., 1996. – С.11-14.
- 27 лютого* – 80 років від дня народження **Віктора Григоровича Алабіна** (1927), українського педагога, тренера з легкої атлетики
- 28 лютого* – 130 років від дня народження **Сергія Едуардовича**

Борткевича (1877–1952), українського і російського композитора, піаніста, педагога. До 1896 року навчався у Харкові у І.Слатіна та А.Бенша

- 75 років від дня народження **Юрія Йосиповича Богатикова** (1932–2002), українського естрадного співака. У 1958 р. закінчив Харківське музичне училище. 1960–64 рр. – соліст Харківської філармонії

3 березня – 145 років від дня народження **Олексія Миколайовича Бекетова** (1862–1941), українського архітектора
Див.: Календарь знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1992 год. – Х., 1991. – С. 13-14.

8 березня – 55 років від дня народження **Володимира Володимировича Васютіна** (1952), льотчика-космонавта, Героя Радянського Союзу, уродженця м. Харкова

11 березня – 85 років від дня народження **Бориса Львовича Яровинського** (1922–2000), українського композитора
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 15.

16 березня – 125 років від дня народження **Христі Алчевської** (1882–1931), української письменниці, педагога
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 14-16.

- 100 років від дня народження **Мирона Йосиповича Бару** (1907–1998), українського правознавця

18 березня – 240 років від дня народження **Артемія Лук'яновича Веделя** (1767–1808), українського композитора, хорового диригента, співака, скрипаля. 1796–1798 рр. – керівник губернаторського хору і класу вокальної музики у Харківському колегіумі

20 березня – 70 років від дня народження **Станіслава Васильовича Шумицького** (1937–1974), українського поета

22 березня – 165 років від дня народження **Миколи Віталійовича Лисенка** (1842–1912), українського композитора, фольклориста, засновника національної композиторської школи

24 березня – 75 років від дня народження **Анатолія Васильовича Чекунова** (1932), українського радянського геофізика

26 березня – 100 років від дня народження **Олександра Павловича Любимського** (1907–1981), українського живописця
Див.: Календарь знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1982 год. – Х., 1981. – С. 12-14.

- 80 років від дня народження **Світлани Михайлівни Чибісової** (1927), української актриси

Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 18-19.

- 27 березня – 190 років від дня народження **Никифора Дмитровича Борисяка** (1817–1882), українського геолога
Див.: Календар знаменательных и памятных дат Харьковщины на 1977 год. – Х., 1976. – С. 7-8.
- 29 березня – 80 років від дня народження **Володимира Миколайовича Петрова** (1927–1993), прозаїка
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 25-27.
- 75 років від дня народження **Володимира Олександровича Брюггена** (1932), критика, перекладача
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 19-25.
- 31 березня – 60 років від дня народження **Сергія Ігоревича Бершова** (1947), харківського альпініста
- 1 квітня – 75 років від дня народження **Олександра Васильовича Мартинця** (1932), українського графіка
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 20-21.
- 4 квітня – 100 років від дня народження **Миколи Терентійовича Коляди** (1907–1935), українського композитора
- 5 квітня – 135 років від дня народження **Павла Григоровича Рігтера** (1872–1939), українського літературознавця, мовознавця
- 75 років від дня народження **Анатолія Миколайовича Підгорного** (1932–1996), українського радянського вченого у галузі механіки і машинобудування
- 9 квітня – 70 років від дня народження **Олександра Степановича Юрченка** (1937–2003), поета, прозаїка
- 12 квітня – 70 років від дня народження **Ігоря Петровича Волка** (1937), льотчика-космонавта, Героя Радянського Союзу (1984), уродженця м. Змійова Харківської області
- 16 квітня – 120 років від дня народження **Йосипа Михайловича Миклашевського** (1882–1959), українського музикознавця, піаніста і педагога
- 18 квітня – 110 років від дня народження **Мар'яна Михайловича Крушельницького** (1897–1963), українського актора, режисера
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 28-30.

- 23 квітня – 75 років від дня народження **Аркадія Павловича Філатова** (1932), українського поета, сценариста
- 24 квітня * – 70 років від дня народження **Олександра Марковича Бандурки** (1937), заслуженого юриста України, громадського і політичного діяча, Почесного громадянина м. Харкова (2003)
- 30 квітня – 155 років від дня народження **Миколи Яковича Грота** (1852–1899), українського філософа, психолога
- 3 травня – 130 років від дня народження **Федора Івановича Шміта** (1877–1942), українського і російського історика мистецтва
- 7 травня – 70 років від дня народження **Володимира Івановича Антонова** (1937), українського актора
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С 30-32.
- 9 травня – 95 років від дня народження **Миколи Даниловича Рудя** (1912), українського прозаїка, поета, публіциста
- 65 років від дня народження **Василя Миколайовича Шейка** (1942), історика, ректора Харківської державної академії культури
- 12 травня – 70 років від дня народження **Леоніда Миколайовича Шутенка** (1937), українського вченого в галузі будівництва, ректора Харківської державної академії міського господарства
- 15 травня * – 140 років від дня народження **Сергія Прокоповича Дрімцова** (1867–1937), українського композитора, диригента, педагога, одного з організаторів Харківського музично-драматичного інституту
- 16 травня – 190 років від дня народження **Миколи Івановича Костомарова** (1817–1885), історика, археолога, фольклориста, етнографа, критика, письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С 32-35.
- 17 травня – 90 років від дня народження **Євгена Павловича Єгорова** (1917), українського графіка, живописця
- 21 травня * – 150 років від дня народження **Миколи Дмитровича Пильчикова** (1857–1908), українського фізика
- 22 травня – 95 років від дня народження **Марка Володимировича Чернякова** (1912–1983), поета, педагога, літературознавця
- 24 травня – 60 років від дня народження **Валентини Іванівни Дроб'язгіної** (1947), українського композитора, педагога

- 29 травня – 85 років від дня народження **Віктора Івановича Астахова** (1922–1972), історика, педагога, засновника однієї з перших у ВНЗ СРСР кафедри історіографії та допоміжних історичних дисциплін
- 30 травня – 105 років від дня народження **Дениса Онисимовича Галушки** (1902–1937), українського прозаїка, критика
- 2 червня – 70 років від дня народження **Юрія Івановича Кулика** (1937–1988), українського хорового диригента
- 3 червня * – 125 років від дня народження **Володимира Миколайовича Шамова** (1882–1962), українського хірурга, який у 1930 р. заснував у Харкові Український інститут гематології та переливання крові і очолив його
- 75 років від дня народження **Юрія Юхимовича Махненка** (1932–1989), українського прозаїка
- 6 червня – 150 років від дня народження **Олександра Михайловича Ляпунова** (1857–1918), російського і українського математика і механіка. У 1895–1902 рр. працював у Харківському університеті
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 21-23.
- 7 червня * – 100 років від дня народження **Володимира Михайловича Склярєнка** (1907–1984), українського режисера. У 1935–1944 рр. – головний режисер Харківського ТЮГа, а у 1952–1954 рр. – Харківського театру опери та балету ім. М.Лисенка
- 13 червня – 195 років від дня народження **Ізмаїла Івановича Срезневського** (1812–1880), українського та російського ученого-славіста, фольклориста, етнографа, письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 35-37.
- 14 червня – 85 років від дня народження **Івана Мироновича Сипала** (1922–?), Героя Радянського Союзу, у 1970-х рр. був директором Книжкової палати УРСР
- 17 червня – 95 років від дня народження **Валентина Васильовича Бичка** (1912), українського письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 37-38.
- 18 червня – 115 років від дня народження **Юрія Олексійовича Меженка** (1892–1969), українського і російського бібліографа, літературознавця
- 21 червня – 125 років від дня народження **Давида Давидовича Бурлюка**

- (1882–1967), українського і російського художника-футуриста
- 110 років від дня народження **Юрія Васильовича Кондратюка** (справж. ім'я Олександр Гнатович Шаргей) (1897–1942), українського радянського вченого-винахідника, одного з піонерів розробки ракетної техніки й теорії космічних польотів
 - 25 червня – 100 років від дня народження **Миколи Петровича Трублаїні** (1907–1941), українського письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С 38-40.
 - 28 червня – 65 років від дня народження **Миколи Григоровича Стецюна** (1942), українського композитора, диригента, педагога, художнього керівника Харківської філармонії
 - 29 червня – 70 років від дня народження **Петра Пантелійовича Василенка** (1937), українського поета-прозаїка
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 23-26.
 - 1 липня – 110 років від дня народження **Йосипа Львовича Рика** (1897–1958), українського скульптора
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 26-27.
 - 8 липня – 95 років від дня народження **Ольги Миколаївни Борисової** (1912), української артистки балету, педагога
 - 9 липня – 70 років від дня народження **Віталія Тимофійовича Гунька** (1937–1994), поета, гумориста, сатирика
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 27-29.
 - 10 липня – 90 років від дня народження **Петра Антоновича Шигимаги** (1917–1999), українського живописця
– 85 років від дня народження **Павла Федоровича Автомонова** (1922–1988), українського письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С 42-44.
 - 12 липня – 100 років від дня народження **Петра Даниловича Гайдамаки** (1907–1981), українського композитора
 - 21 липня * – 60 років від дня народження **Сергія Костянтиновича Шелкового** (1947), українського поета, прозаїка
 - 22 липня – 70 років від дня народження **Миколи Васильовича Гадецького** (1937), українського вченого, педагога
 - 24 липня – 100 років від дня народження **Василя Олександровича Мисика** (1907–1983), українського поета

Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 16-18.

- 25 липня – 105 років від дня народження **Михайла Олексійовича Ветухова** (1902–1959), українського біолога і генетика, організатора сільськогосподарської науки в Україні, громадсько-політичного діяча
- 100 років від дня народження **Дмитра Львовича Клебанова** (1907–1987), українського композитора
- Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 16-16.*
- 26 липня * – 100 років від дня народження **Юлії Гаврилівни Фоміної** (1907–1997), української актриси
- 75 років від дня народження **Віктора Валентиновича Єрмоєнка** (1932), українського радянського фізика
- 27 липня – 105 років від дня народження **Ярослава Олександровича Галана** (1902–1949), українського прозаїка, драматурга, публіциста. У 1943 році перебував у м. Куп'янську і м. Харкові, працюючи на прифронтовій радіостанції “Дніпро”
- 28 липня – 95 років від дня народження **Ігоря Леонтійовича Муратова** (1912–1973), українського письменника
- Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 18-21.*
- 1 серпня – 95 років від дня народження **Отакара Яроша** (1912–1943), Героя Радянського Союзу
- Див.: Литература к знаменательным и памятным датам Харьковщины на 1987 год. – Х., 1986. – С. 20-22.*
- 60 років від дня народження **Олега Олексійовича Дьоміна** (1947), громадського діяча, надзвичайного і повноважного посла України в Російській Федерації, Почесного громадянина м. Харкова (2006)
- 4 серпня – 110 років від дня народження **Бориса Васильовича Косарєва** (1897–1994), українського художника театру
- Див.: Литература к знаменательным и памятным датам Харьковщины на 1987 год. – Х., 1986. – С. 22.*
- 7 серпня – 25 років від дня народження **Яни Олександрівни Клочкової** (1982), української спортсменки, чотириразової олімпійської чемпіонки з плавання (2000, 2004), Героя України, Почесної громадянки м. Харкова (2005)
- 8 серпня – 85 років від дня народження **Асхата Газизуліновича Сафаргаліна** (1922–1975), українського живописця
- Див.: Календарь знаменательных и памятных дат*

Харьковщины на 1982 год. – X., 1981. – С. 26-27.

- 12 серпня* – 110 років від дня народження **Отто Людвиговича Струве** (1897–1963), вченого-астрофізика, уродженця Харкова
- 15 серпня* – 85 років від дня народження **Леоніда Матвійовича Тюльпи** (1922–1994), українського архітектора
Див.: Литература к знаменательным и памятным датам Харьковщины на 1987 год. – X., 1986. – С. 23.
- 16 серпня* – 80 років від дня народження **Ігора Івановича Молошнікова** (1927), українського актора. Закінчив у 1958 році Харківський театральний інститут. В 1949–1951 і 1957–1960 рр. працював у Харківському російському драматичному театрі
- 19 серпня* – 105 років від дня народження **Олеся (Олександра) Васильовича Донченка** (1902–1954), українського прозаїка. У 1920–1930-ті та у повоєнні роки жив і працював у Харкові
- 20 серпня* – 100 років від дня народження **Володимира Миколайовича Нікітіна** (1907–1993), фізіолога. У 1933–1941 рр. викладав у Харківському зооветеринарному інституті
- 21 серпня* – 95 років від дня народження **Наталії Михайлівни Дудинської** (1912), російської артистки балету
- 1 вересня* – 125 років від дня народження **Дмитра Аполлінарійовича Рожанського** (1882–1936), російського фізика. У 1911–1921 рр. викладав у Харківському університеті
- 70 років від дня народження **Миколи Сергійовича Сядристого** (1937), українського майстра мікромініатюри
- 6 вересня* – 110 років від дня народження **Івана Кіндратовича Микитенка** (1897–1937), українського прозаїка, драматурга
- 85 років від дня народження **Михайла Федоровича Овсянкіна** (1922), українського скульптора
Див.: Литература к знаменательным и памятным датам Харьковщины на 1987 год. – X., 1986. – С. 24-25.
- 80 років від дня народження **Олени Павлівни Довгополої** (1927–2001), українського бібліографознавця, педагога
- 8 вересня* – 70 років від дня народження **Олекси Андрійовича Марченка** (1937), поета
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – X., 1996. – С. 44-46.
- 9 вересня* * – 55 років від дня народження **Галини Іванівни Підпригори** (1952), українського мецената
- 13 вересня* – 70 років від дня народження **Миколи Степановича**

Болотських (1937), українського вченого-педагога, засновника наукової школи в галузі оптимальної технології і механізації будівельного водозниження в складних гідрогеологічних умовах

- 19 вересня – 30 років від дня народження **Валерія Гончарова** (1977), олімпійського чемпіона зі спортивної гімнастики (2004)
- 26 вересня – 175 років від дня народження **Петра Петровича Сокальського** (1832–1887), українського композитора, фольклориста. Закінчив у 1852 році Харківський університет
- 1 жовтня – 145 років від дня народження **Дмитра Петровича Міллера** (1862–1913), історика
*
– 110 років від дня народження **Валер'яна Львовича Поліщука** (1897–1942), українського поета, прозаїка, критика, теоретика літератури. У 1921 році переїхав до Харкова, де заснував модерністську групу “Авангард”
- 2 жовтня – 180 років від дня народження **Аркадія Івановича Якобія** (1827–1907), вченого-гігієніста
– 105 років від дня народження **Петра Яковича Гальперіна** (1902–1988), радянського психолога
- 6 жовтня – 115 років від дня народження **Дмитра Клиновського** (справж. ім'я Дмитро Йосипович Крачковський) (1892–1976), українського поета
- 9 жовтня – 115 років від дня народження **Гната Васильовича Михайличенка** (1892–1919), українського письменника, громадського і політичного діяча
- 10 жовтня – 70 років від дня народження **Олександра Григоровича Біляцького** (1937), українського режисера і актора
- 12 жовтня – 80 років від дня народження **Віктора Трохимовича Романенка** (1927–1980), критика, літературознавця
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 46-47.
– 80 років від дня народження **Юрія Володимировича Северина** (1927), українського графіка і живописця
- 13 жовтня – 185 років від дня народження **Лева Семеновича Ценковського** (1822–1887), вітчизняного ботаніка, протозоолога, бактеріолога, який сприяв організації пастерівської станції у Харкові (1887)
- 17 жовтня – 130 років від дня народження **Олексія Павловича Бібика** (1877–1967), російського письменника
- 19 жовтня – 100 років від дня народження **Ростислава В'ячеславовича**

Піхтовникова (1907–1972), вченого в галузі обробки металів тиском

- 20 жовтня – 80 років від дня народження **Юрія Георгійовича Герасименка** (1927–1985), поета, прозаїка
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 47-50.
- 27 жовтня – 155 років від дня народження **Григорія Васильовича Левицького** (1852–1918), українського астронома. В 1879–1894 рр. працював у Харківському університеті. Заснував у Харкові постійну обсерваторію (1882)
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 29-30.
- 100 років від дня народження **Сергія Митрофановича Куценка** (1907–1992), українського вченого в галузі локомотивобудування
- 28 жовтня – 75 років від дня народження **Володимира Антоновича Івашка** (1932–1994), державного діяча
- 29 жовтня – 110 років від дня народження **Ноя Мойсейовича Підгорного** (1897–1988), українського архітектора
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 50-51.
- 30 жовтня – 105 років від дня народження **Леонтія (Леся) Федоровича Дубовика** (1902–1952), українського режисера і педагога. У 1925–1952 рр. працював у Харківському українському драматичному театрі ім. Т.Шевченка
- 70 років від дня народження **Віктора Пантелійовича Гамана** (1937), українського письменника
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 30-32.
- 4 листопада – 95 років від дня народження **Віктора Іларіоновича Івченка** (1912–1972), українського кінорежисера
- 5 листопада – 100 років від дня народження **Олександра Абрамовича Жука** (1907–1995), українського композитора, педагога, диригента
*
- 7 листопада – 150 років від дня народження **Дмитра Івановича Багалія** (1857–1932), українського історика
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 23-27.
- 8 листопада – 145 років від дня народження **Андрія Миколайовича Краснова** (1862–1915), ботаніка, географа, мандрівника
Див.: Литература к знаменательным и памятным датам

Харківщини на 1987 год. – Х., 1986. – С. 2-4.

- 8 листопада – 85 років від дня народження **Платона Олександровича Білецького** (1922–1998), українського мистецтвознавця
- 12 листопада – 80 років від дня народження **Андрія Степановича Гунька** (1927–1986), українського самодіяльного художника
- 19 листопада – 90 років від дня народження **Євгенії Олексіївни Конопльової** (1917), українського хорового диригента
- 20 листопада – 140 років від дня народження **Дмитра Матвійовича Синцова** (1867–1946), українського математика. З 1906 року очолював Харківське математичне товариство
- *
3 грудня – 285 років від дня народження **Григорія Савича Сковороди** (1722–1794), українського філософа
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1992 рік. – Х., 1991. – С. 27-28.
- 110 років від дня народження **Андрія Васильовича Головка** (1897–1972), українського прозаїка
- 6 грудня – 115 років від дня народження **Миколи Гуровича Куліша** (1892–1937), українського драматурга. З 1925 року жив у Харкові, працював з Лесем Курбасом у театрі “Березіль” та М.Хвильовим у ВАПЛІТЕ
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 31-36.
- 8 грудня * – 100 років від дня народження **Антон Федоровича Хижняка** (1907–1993), українського прозаїка, журналіста
- 95 років від дня народження **Юри Зойфера** (1912–1938), австрійського письменника, уродженця м. Харкова
- 80 років від дня народження **Миколи Федоровича Манойла** (1927–1998), українського співака
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 1997 рік. – Х., 1996. – С. 51-52.
- 9 грудня – 65 років від дня народження **Вахтанга Георгійовича Жорданія** (1942–2005), диригента, організатора Міжнародного конкурсу диригентів у Харкові
- 13 грудня – 130 років від дня народження **Наталії Олександрівни Дудинської-Тальорі** (1877–1944), російської та української артистки балету. У 1914 році заснувала у Харкові студію класичного танцю, що існувала до 1923 року
- 17 грудня * – 40 років від дня народження **Дмитра Віталійовича Дідоренка** (1967), українського художника

- 19 грудня – 105 років від дня народження **Миколи Миколайовича Глобенка-Оглоблина** (1902–1957), українського літературознавця, педагога, історика літератури
- 20 грудня – 180 років від дня народження **Дмитра Івановича Каченовського** (1827–1872), українського правознавця
- 23 грудня – 90 років від дня народження **Валентини Василівни Серової** (1917–1975), радянської актриси, уродженки м. Валки Харківської області
- 28 грудня – 105 років від дня народження **Анастасії Максимівни Ніженець** (1902–1992), українського літературознавця, одного із організаторів музею Г.Сковороди в с. Сковородинівці
- 80 років від дня народження **Сергія Гавриловича Світлорусова** (1927–1997), українського скульптора-монументаліста, живописця
- 31 грудня – 135 років від дня народження **Василя Григоровича Кричевського** (1872–1952), українського живописця, архітектора і графіка
- 130 років від дня народження **Гната Мартиновича Хоткевича** (1877–1938), українського письменника, актора, режисера, композитора

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ

- 1757 – 250 років від дня народження **Михайла Івановича Ковалинського** (1757–1807), російського і українського письменника
- 1777 – 230 років від дня народження **Івана Матвійовича Вітковського** (1777– близько 1844), українського композитора, скрипаля, диригента, педагога
- 1817 – 190 років від дня народження **Михайла Миколайовича Петренка** (1817–1862), українського поета-романтика, автора віршів “Недоля”, відомих як пісня “Дивлюсь я на небо”
- 1837 – 170 років від дня народження **Петра Васильовича Іванова** (1837–1931), українського етнографа і фольклориста
- 1837 – 170 років від дня народження **Олександра Андрійовича Колесова** (1837–1901), українського педагога, будівника, благодійника, директора Харківського землеробного училища

- 1847 – 160 років від дня народження **Андрія Івановича Данилевського** (1847– ?), українського живописця. Навчався у Харкові у художній школі М.Раєвської-Іванової. Викладав малювання у школі малюнку, живопису й архітектури при міському художньо-промисловому музеї
- 1857 – 150 років від дня народження **Альфреда Костянтиновича Федецького** (1857–1902), українського оператора хронікально-документальних фільмів, фотографа
- 150 років від дня народження **Володимира Христиановича Немкіна** (1857–1908), архітектора. За проектом В.Немкіна збудовано в Свято-Покровському монастирі Озерянський храм, Озерянську церкву по вул. Полтавський Шлях на Холодній Горі, Миколаївський храм у Будах
- 150 років від дня народження **Петра Дмитровича Святополк-Мирського** (1857–1917), мецената, предводителя Харківського губерньського дворянства
- 1862 – 145 років від дня народження **Юлія Семеновича Цауне** (1862–1930), українського архітектора
- 1897 – 110 років від дня народження **Григорія Олександровича Яновицького** (1897–1964), українського архітектора
Див.: Календар знаменних і пам'ятних дат Харківщини на 2002 рік. – Х., 2001. – С. 37.
- 1897 – 110 років від дня народження **Антоня Михайловича Комашки** (1897–1970), українського живописця і мистецтвознавця, учня І.Репіна

Розділ III

МАТЕРІАЛИ НА ДОПОМОГУ ВІДЗНАЧЕННЯ ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НА 2007 РІК

16 січня 100 років від дня народження
**Костянтина Ананійовича
Трусова**

Трусов Костянтин Ананійович, господарський і партійний керівник. Народився 16 січня 1907 р. у м. Слав'янську Донецької області. Трудовий шлях почав у 1923

р. модельщиком на Харківському паровозобудівному заводі. На початку 1930-х рр. очолював комсомольську і партійну організації на підприємстві, а у 1933 р. був секретарем Харківського міськкому комсомолу. Після закінчення у 1940 р. Промислової академії повернувся на завод.

У роки Великої Вітчизняної війни перебував в евакуації. У серпні 1943 року у складі групи з п'яти фахівців прибув до Харкова для організації розбудови ХПЗ. Навесні 1944 р., за його участю на заводі була відлита перша башта танка Т-34.

З вересня 1943 р. К.А.Трусов – секретар партійного комітету ХПЗ, а починаючи з 1946 р. протягом декількох років він очолював партійну організацію заводу. У 1963-1964 рр. Костянтин Ананійович обирався головою виконкому обласної промислової ради.

К.А.Трусова нагороджено орденами Леніна, Жовтневої революції, двома орденами Трудового Червоного Прапора, Орденами дружби народів і Знаком Пошани. Почесний громадянин м. Харкова (1999).

Помер Костянтин Ананійович Трусов 16 жовтня 2005 р. у Харкові.

Про К.А.Трусова:

Біденко М. Названо почесних громадян Харкова / М.Біденко // День. – 1999. – 28 серп. – С. 6.

Засядько И. С задором юности / И.Засядько // Слобода. – 1999. – 20 авг.

Именем Харькова...: [О присвоении звания "Почетный гражданин" [Электронный ресурс] // Слобода. – 2006. – 22 авг. – Режим доступа: <http://sloboda.kharkov.ua/index.php?action=show&date=20060822&id=1>

Мирер П. На 99-м году жизни умер почетный харьковчанин Константин Трусов [Электронный ресурс] / П.Мирер // МедиаПорт-Новости. – Режим доступа: http://news.media-objektiv.com/service.php?action=print&news_id=27318&lang=rus

Трусов Костянтин Ананійович [Електронний ресурс] // Region.Library.Kharkov: Web-Проект Харк. обл. універс. б-ки. – Режим доступу: <http://region.library.kharkov.ua/buergers.php?year=1999&id=10>

Трусов Костянтин Ананійович: Некролог [Електронний ресурс] // Регіональний інформаційний портал "Харківщина". – Режим доступу: http://www.irp.kh.ua/site/newsview.jsp?item_id=438947239

100 років від дня народження

4 лютого

**Георгія Дмитровича
Латишева**

Латишев Георгій Дмитрович, український радянський фізик. Народився 4 лютого 1907 р. у Бежиці, тепер у межах

Брянська. У 1929 р. закінчив Ленінградський політехнічний інститут. У 1930-1941 рр. працював у Харківському фізико-технічному інституті АН УРСР (сучасна назва — Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут").

У 1932 р. Георгій Дмитрович спільно з К.Д.Синельниковим, А.К. Вальтером і О.І.Лейпунським уперше в СРСР здійснив розщеплення атомного ядра штучно прискореними частинками.

У 1943-1952 рр. Г.Д.Латишев — завідувач лабораторії Ленінградського фізико-технічного інституту, у 1953-1958 — завідувач кафедри фізики Ленінградського технологічного інституту. 1958 року організував Інститут ядерної фізики АН Казахської РСР, директором якого був до 1965.

Отримав державну премію СРСР у 1949 р.

З 1965 р. Георгій Дмитрович працював у науково-дослідних установах АН УРСР: Інститут фізики (1965-1970), Інститут ядерних досліджень (1970-1973). Основні праці з ядерної фізики (взаємодія гамма-випромінювань з речовиною, ядерний резонанс, гамма-дефектоскопія).

Помер Георгій Дмитрович Латишев 3 квітня 1973 р. у Києві.

Біографічні довідки:

Латишев Георгій Дмитрович // УРЕС. — К., 1987. — Т. 2. — С. 244.

Латишев Георгій Дмитрович [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. — Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/people/latyshev.html>

Про Г.Д.Латишева:

Присуждение Сталинских премий за 1948 год [Электронный ресурс] // Успехи физических наук. — Режим доступа: http://data.ufn.ru//ufn49/ufn49_5/Russian/r495i.pdf

Ранюк Ю. Наука — гра командна / Ю.Ранюк // Харків'яни. — 2003. — 3-9 квіт. (№ 14). — С. 2.

70 років від дня народження

10 лютого

Юрія Михайловича

Пояркова

Поярков Юрій Михайлович, заслужений діяч спорту. Народився 10 лютого 1937 р. у Харкові. Закінчив Харківський педагогічний інститут у 1963 р. Був постійним гравцем "Буревісника". Його амплуа в команді - розводящий, так званий сервіровщик, який обслуговує нападаючих, визначаючи увесь практичний малюнок гри. Унікальність його як спортсмена

полягала в неймовірно сильній подачі м'яча (так звана гарматна подача). Більш потужної подачі, ніж у нього, не було ні в кого в світі. Більш того, через його подачі були змінені правила гри у волейболі.

Юрій Михайлович Поярков – перший у світовому волейболі олімпійський чемпіон, причому - двічі: в Токіо (1964) і Мехіко (1968), а в Мюнхені (1972) завоював бронзову олімпійську медаль. Дворазовий чемпіон світу.

У 1972 році Ю.М.Поярков пішов з великого спорту через травму. Працював старшим тренером волейбольної команди майстрів "Локомотив". З 1990 по 1993 рр. – старший тренер молодіжної збірної, а потім, за пропозицією президента МОК, національної збірної Єгипту. Юрій Михайлович завідував кафедрою фізичного виховання у ХАДІ, Київському інституті харчової промисловості. Зараз – завідувач кафедрою спортивних ігор у ХДПУ, президент тенісного клубу "Унікорт" при національному університеті.

Рейтинг Ю.Пояркова був одним з найвищих у світовому волейболі. За унікальні досягнення у спорті його ім'я занесено до книги рекордів Гіннеса. Юрій Михайлович відомий широким колам громадськості регіону, держави та світу. Він двічі обирався депутатом міськради. Його нагороджено двома орденами "Знак Пошани". На сьогодні Ю.Поярков – заступник голови обласного олімпійського комітету, член обласної федерації волейболу, Почесний член благодійного фонду "АВЕК". Почесний громадянин м. Харкова (1999). У лютому 2003 р. Поярков став кавалером ордена "За заслуги" III ступеня. Юрій Михайлович систематично зустрічається з молодими спортсменами, виступає в засобах масової інформації. За його участі матеріальна база клубу "Унікорт" стала однією з кращих в Україні, де проходить Міжнародний тенісний турнір Л.Черницької.

Біографічні довідки:

Поярков Юрій Михайлович // Олимпийская энциклопедия. – М., 1980. – С. 273.

Поярков Юрій Михайлович [Електронний документ] // Восточно-Украинский биографический институт. – Режим доступа: http://vubi.com.ua/project_pers_one.php?ac=7&aw=1&ID=113

Про Ю.М.Пояркова:

Біденко М. Названо почесних громадян Харкова / М.Біденко // День. – 1999. – 28 серп. – С. 6.

"В будущее смотрю с оптимизмом": [Беседа] / Записал И.Тесло // Слобода. – 2002. – 22 дек.

Вот этот город, в который влюблен: [Высказывания знаменитых харьковчан о себе и о городе] // Слобода. – 2005. – 19 авг. – С. 8.

Грот Ю. Bravo! Живая легенда спорта: [К 60-летию спортсмена] / Ю.Грот // Слобода. – 1997. – 15 февр.

Грот Ю. Людина-катапульта / Ю.Грот // Демокр. Україна. – 1997. – 6 берез.

З рекомендаціями від Гіннеса: [Бесіда] / Записав Ю.Грот // Вечір. Харків. – 1992. – 14 берез.

Залевский К. Юрий Поярков – «человек-катапульта» / К.Залевский // Спорт-файл. – 2000. – 28 дек.

Кращий волейболіст ХХ століття: [Бесіда] / Записав Б.Ланевський // Губернія. – 2004. – № 7/8. – С. 122.

Личности [Электронный ресурс] // Уникорт: Сайт Харьк. теннисн. клуба Уникорт. – Режим доступа: <http://unicourt.com.ua/rus/index.html>

“Постоянно удерживаться на самой вершине очень сложно”: [Беседа] / Записал В.Андриевский // Событие. – 2002. – 19-25 сент. – С. 17.

Поярков Юрий Михайлович // Карнацевич В.Л. 100 знаменитых харьковчан / В.Л.Карнацевич. – Х., 2005. – С. 345-349.

Харківські студенти боротимуться за олімпійські медалі в Греції: [Бесіда] / Записав Р.Галушка // Освіта України. – 2004. – 10 серп.

Человек-катапульта: [Беседа] / Записала И.Тихонова // Труд-7. – 2002. – 13 дек. – С. 26.

Человек-катапульта: [Беседа] // Новая гор. газ. – 2005. – 24-30 нояб. (№ 23). – С. 14.

Чемпион и гражданин: [Беседа] / Записал В.Михайлов // Голос пенсионера. – 2005. – 4 нояб. (№ 4).

Румянцева И. Годы можно окликнуть. И чуть-чуть вернуть / И.Румянцева // Время. – 2000. – 24 июня.

100 років від дня народження
18 лютого **Леоніда Яковича**
Зимного

Зимний Леонід Якович (справжнє прізвище Писаревський), український поет, журналіст. Народився 18 лютого 1907 р. у м. Костянтинограді (Краснограді) Харківської області в сім'ї залізничника. Після закінчення Вищої початкової школи Костянтинограда освіти здобував самостійно, користуючись домашньою бібліотекою. Його батько і дядько були власниками книжкового магазину.

У 1924 р. працював сторожем на залізниці. Пізніше, працюючи піонервожатим у харківських школах, почав писати вірші.

Друкуватися почав у 1929 році. Першу збірку поезій "Не в дні ювілеїв" видано у 1930 р. у Харкові.

Після того вийшли: поема "Штурм шахт" (1931), збірка поезій "На-гора" (1932), віршовані оповідання для дітей – "Риба" (1932), "Магнітобуд" (1932), "Пісенник" (1937).

З першого дня Великої Вітчизняної війни працював кореспондентом.

Загинув Леонід Якович Зимний у травні 1942 р.

Влітку 1942 р. у Воронежі посмертно вийшла збірка його фронтових віршів.

Біографічна довідка:

Журенко М. Зимний Леонід Якович / М.Журенко // Літературна Харківщина: Довідник. – Х., 1995. – С. 154.

Твори Л.Я.Зимного:

Зимний Л. Герої комсомольського плем'я: Портрети героїв комсомолу / Л.Зимний, Я.Гримайло. – Х.: Укр. робітник, 1934. – 71 с.

Про Л.Я.Зимного:

Зимний Леонід Якович [Електронний ресурс] // Красноград. – Режим доступу: <http://krasnograd.iatp.org.ua/kto/lit.htm>

Зимний Леонід: Короткий життєпис [Електронний ресурс] // Бібліотека української літератури. – Режим доступу: <http://www.ukrlib.com.ua/bio/printout.php?id=379>

24 квітня 70 років від дня народження Олександра Марковича Бандурки

Бандурка Олександр Маркович, юрист, громадський і політичний діяч. Народився 24 квітня 1937 р. у с. Калинівка Городищенського району Черкаської області у родині робітника залізниці. Отримавши середню освіту, у 1954 р. він вступив до Харківського юридичного інституту, через рік перевівся до Харківського інженерно-економічного інституту. З 1959 р. О.М.Бандурка працює в органах внутрішніх справ. У 1964 р. заочно закінчив юридичний інститут. З 1966 р. – доктор юридичних наук, професор.

Пройшов шлях від лейтенанта до генерал-полковника міліції, від слідчого до начальника Головного управління МВС УРСР та Управління МВС у Харківській області. Обіймав керівні посади в МВС районного, обласного, республіканського рівнів. Засновник і ректор Національного університету внутрішніх справ. Починаючи з 1990 р., тричі поспіль обирався до складу Верховної Ради України. Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Безпосередньо брав участь у розробці й прийнятті історичних актів незалежної України: Декларації про державний суверенітет України, Акта про незалежність України, Конституції України, сотень законопроектів. Автор більше 140 наукових праць. Проголошений Міжнародним біографічним центром (Кембридж, Англія) Людиною світу, лауреат рейтингів "Юрист року", "Людина року". Обраний академіком Академії правових наук України, академіком Міжнародної інженерної академії, академіком Міжнародної кадрової академії, головою Ради ректорів навчальних закладів МВС України, членом виконкому Співки юристів України, віце-президентом Кримінологічної асоціації України, президентом Асоціації вищих навчальних закладів МВС держав-учасниць СНД. Майстер спорту з важкої атлетики і шахів. Заслужений юрист України. Заслужений працівник МВС. Удостоєний понад 30-ти державних нагород, в тому числі ордена Ярослава Мудрого, Золотої медалі та Почесної грамоти Верховної Ради України "За особливі заслуги перед українським народом". Повний кавалер відзнак МВС України. Має нагороди зарубіжних держав. Лауреат Всеукраїнської програми "Лідери регіонів" (2002). Почесний громадянин м. Харкова (2003).

Біографічні довідки:

Бандурка Олександр Маркович // Хто є хто в Україні. – К., 1999. – С. 10-11.

Бандурка Олександр Маркович [Електронний ресурс] // Бандурка: Офіц. сайт. - Режим доступу: <http://www.bandurka.openua.net/>

Ярмиш О. Бандурка Олександр Маркович / О.Ярмиш // Енциклопедія сучасної України. – К., 2003. – Т. 1. – С. 198.

Праці О.М.Бандурки:

Адміністративний процес: Підручник / О.М.Бандурка, М.М.Тищенко. – К.: Літера, 2002. – 288 с.

Бюджетне право України: Підруч. для вищ. навч. закл. / О.М.Бандурка, О.П.Гетьманець. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. – 151 с.

Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть: Моногр. / О.М.Бандурка, В.А.Греченко. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 304 с.

Державне регулювання економіки: Підручник / О.М.Бандурка, К.Я.Петрова, В.І.Удодова. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 160 с.

Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції / О.М.Бандурка. – Х.: Основа, 2003. – 323 с.

Оперативно-розшукова діяльність: Підруч. для вищ. закл. освіти / О.М.Бандурка. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

Основи психології і педагогіки: Підруч. для вищ. закл. освіти / О.М.Бандурка, В.О.Тюріна, О.І.Федоренко. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2003. – 335 с.

Основи управління в органах внутрішніх справ України: Теорія, досвід, шляхи удосконалення / О.М.Бандурка. – Х.: Основа, 1999. – 440 с.

Основи психології управління: Учеб. для вузов / А.М.Бандурка, С.П.Бочарова, Е.В.Землянская. – Х.: Изд-во Ун-та внутр. дел, 1999. – 528 с.

Основи судебної бухгалтерії: Учеб. для вузов / А.М.Бандурка, В.А.Лукин, В.Д.Поникаров. – Х.: Изд-во Ун-та внутр. дел, 2002. – 336 с.

Парламентаризм в Україні: становлення і розвиток / О.М.Бандурка. – Х., 1999. – 288 с.

Партнерські взаємовідносини між населенням і міліцією: Підруч. для вищ. навч. закл. / О.М.Бандурка, В.О. Соболев, В.І.Московець. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2003. – 346 с.

Первісне накоплення капіталу в економіці України: Моногр. / О.М.Бандурка, Н.В.Дзюба. - Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2003. – 195 с.

Преступность в Украине: Причины и противодействие: Моногр. / А.М.Бандурка, А.М.Давыденко. – Х.: Основа, 2003. – 367 с.

Слідчий – моя професія: Наук.-практ. нариси / О.М.Бандурка. – Х.: Ун-т внутр. справ, 2000. – 216 с.

Юридична деонтологія: Підруч. для вищ. закл. освіти / О.М.Бандурка, О.Ф.Скаун. – Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

Про О.М.Бандурку:

Александр Бандурка: "Моя деятельность не замыкается на службе в органах внутренних дел - месяц назад я стал кандидатом юридических наук": [Беседа] [Электронный ресурс] / Записала О.Хмель // STATUS QUO: Инф. агенство. – Режим доступа: http://sq.com.ua/show_article/37/

Бандурка Александр Маркович [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: Офіц. веб-сайт. – Режим доступа: http://www.rada.gov.ua/~k_zakon_pr/BANDYRKA.htm?d_id=807

Бандурка Александр Маркович [Електронний ресурс] // Region.Library.Kharkov: Web-Проект Харк. обл. універс. б-ки. – Режим доступа: <http://region.library.kharkov.ua/buergers.php?year=2003&id=1>

Бандурка Олександр Маркович: Ректор Національного університету внутрішніх справ [Електронний ресурс] // Лідери регіонів. Всеукр. проект. – Режим доступу: <http://lider-regiona.kherson.ua/kharkov/bandurka.htm>

Бекларян А. Бандурка призвал творцов к добру [в Харьк. отд-нии Союза писателей Украины состоялась презентация книги “Тема преступности в литературе и искусстве” нар. депутата Верховной Рады предыдущих созывов А.Бандурки] / [Электронный документ] А.Бекларян // Новый день. – 2003. – 19 июня. – Режим доступа: <http://new-day.com.ua/?id=412>

“Мої зіркові роки ще попереду”: [Прес-конф. нар. деп. України] / Записала І.Щербакова // Преступление и наказание. – 2001. – 30 нояб.

“Роботу обрав на все життя”: [Бесіда] / Записав В.Леміщенко // Трибуна трудящих. – 2001. – 29 груд.

Вітаємо!: [О.Бандурка отримав звання “Лицар честі” в акції “Лідер народної довіри”] // Преступление и наказание. – 2003. – 18 июля.

Галаур С. Погони честі: Від лейтенанта до генерала / С.Галаур // Уряд. кур’єр. – 2002. – 20 лип. – С. 14.

12 років у парламенті / О.Бандурка // Преступление и наказание. – 2002. – Янв. (№ 3).

Котляр О. Життєве кредо – робити добро / О.Котляр // Голос України. – 2003. – 24 квіт. – С. 3.

Котляр О. Зроблено чимало, але ще більше треба зробити / О.Котляр // Харків’яни. – 2002. – № 17. – С. 3.

Котляр О. Наш депутат / О.Котляр. – Х.: Основа, 2002. – 112 с.

Леміщенко В. Козацького роду нема переводу: [Про кн. нар. деп. України «350 років мого життя»] / В.Леміщенко // Трибуна трудящих. – 2001. – 27 жовт.

Пилюгина Н. Один день из жизни генерала / Н.Пилюгина // Веч. Харьков. – 1997. – 24 апр.

Полку почетных прибыло // Веч. Харьков. – 2003. – 23 авг.

Роженко М. Покликання – допомагати людям / М.Роженко, О.Котляр // Вісті Дергачівщини. – 2000. – 10 трав.

Ярмиш О. 3 днем народження!: [До 65-річчя від дня народж. О.М.Бандурки] [Електронний ресурс] / О.Ярмиш // Харківський національний університет внутрішніх справ. – Режим доступу: http://www.univd.edu.ua/document/index.php?id_doc=157&lan=ukr

Ярмиш О. Генерал, науковець, письменник / О.Ярмиш // Преступление и наказание. – 2003. – 25 апр.

Бібліографія:

Олександр Маркович Бандурка – генерал-лейтенант міліції, доктор юридичних наук, професор, ректор Університету внутрішніх справ: Біобібліогр. покажч.: До 60-річчя від дня народж. / МВС України, Ун-т внутр. справ. – Х., 1997. – 32 с.

15 травня 140 років від дня народження Сергія Прокоповича Дрімцова

Дрімцов Сергій Прокопович, композитор, фольклорист, хоровий диригент, педагог, журналіст, художник, громадський діяч. Народився 15 травня 1867 р. в Харкові. Батько його служив у друкарні коректором, мати була акторкою-аматоркою. Загальну освіту отримав у Харківському реальному училищі, закінчивши 7 класів хімічного відділення. В будинку Дрімцових постійно лунала музика, і Сергій Прокопович навчався їй з дитинства. Брав уроки гри на фортепіано у І.Є.Вільчека та співу у С.Я.Лапинського, навчався гри на скрипці.

У 1887 р., за зв'язки з Харківською народовольською організацією, Сергій Прокопович був висланий до Сибіру. Через рік він отримав від властей дозвіл вчитися і вступив до агрономічного відділення Красноуфимського технікуму, після закінчення якого оселився у Вятці, де продовжив заняття музикою (навчався сольному співу у К.Шляпникової в приватній школі Леонової та брав уроки гри на фортепіано у Р.Андрєєва).

У Вятці розгорнулася активна журналістська діяльність С.П.Дрімцова. З 1897 р. до 1903 р. він був секретарем редакції “Вятской газети”. Він написав низку праць з питань агрономії. В будинку Дрімцова постійно проводились музичні вечори. Він співав українські пісні, знайомив вятських музикантів з українським фольклором, тісно спілкувався з місцевими художниками.

С.П.Дрімцов підтримував творчі контакти з видатними діячами української культури І.Франком, М.Старицьким, М.Лисенком.

Особливу цікавість проявив С.П.Дрімцов до мистецтва кобзарів. З І.Кучеренком у Сергія Прокоповича були дружні стосунки, сліпий бандурист часто гостював у нього. Разом з І.Кучеренком С.Дрімцов працював над реконструкцією бандури. На Міжнародному конкурсі музичних інструментів у Парижі бандура С.П.Дрімцова отримала премію “Гран Прі” (1912).

У 1903 р. закінчився строк заслання і С.П.Дрімцов повернувся до України. Деякий час жив у маєтку поміщика Лесевича на Сумщині, працював у нього агрономом. Тут познайомився з видатним вченим-ботаніком, професором Харківського університету А.Красновим.

З 1907 р. С.П.Дрімцов постійно жив у Харкові. З 1908 р. до 1917 р. завідував відділом позашкільної освіти Харківського повітового земства, організував хорові та музичні гуртки в робочих клубах. Великим успіхом користувалися концерти хору Народного будинку.

С.П.Дрімцов не припиняв журналістської діяльності. В 1909–1913 рр. він працював в редакції журналу “Хлібороб” і був фактичним редактором. З початку 1920-х рр. особливою популярності і широкого розвитку набула хорова музика. Дрімцов був засновником і першим диригентом “Українського державного хору”, диригентом хорової капели Губполітосвіти, завідував студією Робітничо-селянського театру. Сергій Прокопович багато зробив для розвитку музичної освіти в Україні, працював педагогом і керував рядом учбових закладів.

На 1920-ті рр. припадає пік музично-громадської діяльності С.П.Дрімцова. Він брав участь в організації Харківського відділення музичного товариства ім. М.Леонтовича (1922), Харківської філармонії (1928), був членом Вищого музичного комітету Голів політосвіти НКО, Всеукраїнського товариства драматургів і композиторів.

У 1925 р. С.П.Дрімцов – ректор Харківського музично-драматичного інституту. Надалі Сергій Прокопович – завідуючий Музичними класами при Харківському музично-драматичному інституті, член правління інституту. Він був одним з організаторів Робітничої консерваторії і протягом двох років завідував учбовою частиною (початок 1930-х рр.).

Внесок С.П.Дрімцова у розвиток української музичної культури був високо оцінений урядом УРСР. З нагоди 35-річчя його музичної діяльності, Сергію Прокоповичу присуджено звання “Заслуженого артиста державних театрів” (1928).

У 1934 р. С.П.Дрімцов отримав роботу у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Короленка, де очолив створений ним музичний відділ.

Твори: опера-дума “Іван Морозенко” (1914, 1925), опера “Мартин Гак”, оперета “Сорочинський ярмарок” (1926); камерно-інструментальне тріо “Кобзарський спів” (1926), для струнних ансамблів – Сюїта і Квартет; для фортепіано – п’єси; хори на слова В.Сосюри, романси і пісні на слова Т.Шевченка, Л.Українки, М.Некрасова; обробки народних пісень; музика до театральних вистав.

Помер С.П.Дрімцов 18 серпня 1937 р. Він був похований на Першому міському кладовищі у Харкові, згодом його прах перенесено на 13 кладовище в Меморіал.

Біографічні довідки:

Сидоренко Н. Дрімцов Сергей Прокофьевич / Н.Сидоренко // Музыкальная энциклопедия. – М., 1974. – Т. 2. – С. 318-319.

Дрімцов Сергій // Енциклопедія Українознавства. – К., 1994. – Т. 2. – С. 595.

оптики. У 1891 р. він заснував магнітно-метеорологічне відділення фізичного кабінету та університетську метеорологічну станцію. Цей харківський період творчості позначений також низкою блискучих експериментів, створенням нових методів досліджень, конструюванням дотепних приладів — інклінометра, однориткового сейсмографа та інших.

З 1894 р. М.Д.Пильчиков працював професором фізики Новоросійського університету. Тут, після появи звісток про досліди В.К.Рентгена, він першим в Україні й одним з перших у Росії здійснив вдалі експерименти з Х-променями, відкривши низку ще невідомих їхніх властивостей. На 1896 р. припадає публікація здійсненого вченим відкриття: на основі застосування власного оптично-гальванічного засобу дослідження електролізу Микола Дмитрович встановив можливість фіксувати зображення предметів нарощуванням рельєфу на металевих пластинках. Так вперше у світі було відкрито та застосовано на практиці явище електрофотографування, назване вченим фотогальванографією. В Одесі М.Д.Пильчиков провів немало віртуозних експериментів з питань радіозв'язку. Він дійшов ще до одного видатного досягнення — винайдення способу керування різними механізмами й пристроями по радію. 5 квітня 1898 р. уперше продемонстрував це своє досягнення, почавши відлік подальшому розвитку радіотелемеханіки. У 1899–1900 рр. М.Д.Пильчиков здійснив експериментальні й теоретичні дослідження з радіоактивності. В Одесі він заснував перший в Росії за часом спорудження Фізичний інститут при університеті, а також вимірювальну лабораторію.

У 1902 р. М.Д.Пильчиков повернувся до Харкова, де очолив кафедру фізики та фізичну лабораторію у Технологічному інституті. Він збудував першу в місті радіостанцію, де продовжив дослідження з радіозв'язку, зокрема створив модель радіокерованого протимінного захисту для військових кораблів, обладнав радіостанцію на автомобілі. На цей час припадає й завершення його роботи над проблемою захисту радіопередач від перехоплення. Вчений сконструював так званий радіопротектор, випробуваний на бойових кораблях Чорноморського флоту в серпні 1903 р. Завдяки енергійним зусиллям М.Д.Пильчикова фізична лабораторія інституту за п'ять років перетворилася в найбагатшу і найкраще обладнану з-поміж інших вищих технічних закладів тогочасної Росії. Він мріяв перетворити її на фізичний інститут, сам навіть спланував триповерховий лабораторний корпус для нього.

Але тим планам не судилося здійснитися. Микола Дмитрович Пильчиков 19 травня 1908 р. пострілом у серце обірвав своє життя.

Творча спадщина вченого — це близько 100 праць, понад 25 оригінальних приладів та установок, кілька нових експериментальних методів досліджень.

Біографічні довідки:

Пильчиков Микола Дмитрович // УРЕС. – К., 1987. – Т. 2. – С. 668.

Пильчиков Микола Дмитрович // УСЕ: Універсальний словник-енциклопедія. – К., 2001. – С. 1051.

Пильчиков Микола Дмитрович [Електронний ресурс] // 100 видатних імен України: Енциклопедія: Укр. об'єднаний портал УКРОП. – Режим доступу: <http://www.ukrop.com/ua/encyclopaedia/100names/6111.html>

Пильчиков Николай Дмитриевич [Электронный ресурс] // Русский Биографический Словарь. – Режим доступа: <http://www.rulex.ru/01160632.htm>

Про М.Д.Пильчикова:

Бавер В. Біля витоків радіокерування / В.Бавер // Наука і суспільство. – 1997. – № 1/2. – С. 20-23.

Ключко А. Загадки професора Пильчикова / А.Ключко // Слобода. – 2004. – 8 окт.

Ключко А. Загадки професора [Электронный ресурс] / А.Ключко // Весь Харьков. – Режим доступа: http://www.all.kharkov.ua/articles/articles_viewer.php?ar=30&p=1

Нестерук В. Николай Дмитриевич Пильчиков / В.Нестерук // 100 знаменитых харьковчан / И.Ю.Можейко и др. – Х., 2004. – С. 207-208.

Павлов И. Смерть професора / И.Павлов // Веч. Харьков. – 1997. – 1 февр.

Пильчиков Николай Дмитриевич // Карнацевич В.Л. 100 знаменитых харьковчан / В.Л.Карнацевич. – Х., 2005. – С. 321-324.

Пильчиков Николай Дмитриевич (1857-1908) [Электронный ресурс] // Добро пожаловать в Харьков. – Режим доступа: <http://kharkov.vbelous.net/politex1/pilchikov.htm>

Плачинда П.П. М.Д.Пильчиков / П.П.Плачинда. – К.: Наук. думка, 1983. – 199 с.

Роговский Е.А. Професор Н.Д.Пильчиков и его труды / Е.А.Роговский. – Х.: Тип. «Печатное дело», 1913. – 29 с.

Черненко Г. Роковой выстрел / Г.Черненко // Изобретатель и рационализатор. – 1998. – № 8. – С. 28-29.

Шестакова И. Судьба харьковского професора / И.Шестакова // Харьк. пожар. вестн. – 2002. – 19 апр. – С. 6.

**125 років від дня народження
3 червня Володимира Миколайовича
Шамова**

Шамов Володимир Миколайович, радянський хірург. Народився 3 червня 1882 р. у м. Мензелінську Уфимської губернії в сім'ї народного вчителя. По закінченні Пермської гімназії в 1901 р. вступив до Воєнно-медичної академії. В 1905 р. за участь в студентських заворушеннях його було заарештовано і вислано з Петербургу. У 1908 р. В.М.Шамов закінчив академію і отримав диплом лікаря з відзнакою. Після захисту в 1911 р. докторської дисертації на тему “Значение физических методов для хирургии злокачественных новообразований”, він перебував у науковому відрядженні в Англії і США (1913-1914), де працював в клініках У.Мейо, Дж.Крайла, Х.Кушинга та ін. Провів ряд унікальних досліджень.

З 1914 по 1923 рр. В.М.Шамов – старший асистент клініки С.Федорова. У 1919 р. Володимир Миколайович керував формуванням хірургічних загонів академії для лікування поранених червоногвардійців. В цьому ж році він вперше в нашій країні здійснив переливання крові з урахуванням законів ізогемоглютинацій, а в 1921 р. разом з Єланським, Петровим, Страдином і Гейнацем створив стандартні сироватки для визначення груп крові.

В 1923-1933 рр. В.М.Шамов працював у Харкові. Очолювана ним кафедра факультетської хірургії медичного інституту за короткий час перетворилась в передовий науковий заклад, де були успішно вирішені питання трансфузіології, трансплантології, ендокринології і нейрохірургії. Особливо важливого значення набула науково-організаторська діяльність Володимира Миколайовича щодо розвитку методу переливання крові. Він створив у Харкові другий в СРСР і в світі інститут переливання крові і невідкладної хірургії (1930).

В роки Великої Вітчизняної війни В.М.Шамов був заступником головного хірурга Червоної Армії, очолював роботу з організації нейрохірургічної допомоги і служби переливання крові. Після закінчення війни Володимир Миколайович повернувся на кафедру факультетської хірургії Воєнно-медичної академії ім. С.Кірова і водночас очолив Інститут нейрохірургії ім. А.Поленова (з 1947 р.).

Володимир Миколайович Шамов – автор близько 140 наукових робіт з питань хірургії. Під редакцією В.М.Шамова і за його участю підготовлено до друку колективну працю “Хирургия поврежденных и раненых нервной системы”. У 1953 р. закінчено видання томів “Опыт Советской медицины в Великую Отечественную войну», присвячених воєнно-польовій нейрохірургії.

Великий внесок В.М.Шамов зробив у справу удосконалення оперативного лікування хвороб легенів, артерій, січових шляхів, жовчного міхура, підшлункової залози, шлунку. Володимир Миколайович був членом

Вченої медичної ради МЗ СРСР, членом правління Всесоюзного наукового товариства хірургів, почесним членом Всесоюзного наукового товариства нейрохірургів та членом ряду міжнародних наукових товариств.

Помер Володимир Миколайович Шамов 30 травня 1962 р. в Ленінграді.

Біографічні довідки:

Ситенко В. Шамов Владимир Николаевич / В.Ситенко // Большая медицинская энциклопедия. – М., 1986. – Т. 27. – С. 363-364.

Шамов Владимир Николаевич [Электронный ресурс] // Большая Советская Энциклопедия. – Режим доступа: http://bse.chemport.ru/shamov_vladimir_nikolaevich.shtml

Про В.М.Шамова:

Владимир Николаевич Шамов: К 100-летию со дня рождения // Клиническая хирургия. – 1982. – № 5. – С. 62-64.

Кондаков Е. Н. К 115-летию со дня рождения профессора Владимира Николаевича Шамова [Электронный ресурс] / Е.Кондаков // Нейрохирургия. – 1998. – № 2. – Режим доступа: http://www.mtu-net.ru/neurosurgery/magazine/2-1998/2_1998-11.htm

Кондаков Е.Н. Страницы истории отечественной нейрохирургии [Электронный ресурс] / Е.Кондаков // Российская нейрохирургия. – 2003. – № 3. – Режим доступа: http://www.neuro.neva.ru/Russian/Issues/Articles_3_2003/kondakov4.htm

100 років від дня народження 7 червня Володимира Михайловича Скляренко

Скляренко Володимир Михайлович, український режисер. Народився 7 червня 1907 р. у Києві. У 1926 р. закінчив Київський музично-драматичний інститут ім. М.В.Лисенка і режисерську лабораторію театру “Березіль” (Харків), де працював до 1935 р. З 1935р. до 1944 р. був головним режисером Харківського ТЮГу, 1944–1947 рр. – Львівського ТЮГу, театрів опери та балету у Львові (1947–1952), Харкові (1952–1954), Києві (1954–1962). У 1962–1964 рр. Володимир Михайлович працював художнім керівником Київського українського драматичного театру ім. І.Франка. Викладав у драматичній студії театру “Березіль”, Харківському і Київському театральних інститутах, у Київському інституті культури (1975–1984).

Народний артист УРСР з 1954 р.

Вистави: “Невідомі солдати” Л.Первомайського (1931), “Тетнулд” Ш.Дадіані (1932), “Мартин Боруля” І.Карпенка-Карого (1934), “Тарас Бульба” М.Лисенка (1954), “Правда і кривда” М.Стельмаха (1965), “Пікова дама” П.Чайковського (1966). Перший постановник опер Г.Майбороди “Мелана” (1957), “Арсенал” (1960), “Тарас Шевченко” (1964).

Помер Володимир Михайлович Склярєнко 8 травня 1984 р. в Києві.

Біографічні довідки:

Склярєнко Володимир Михайлович // УРЕС. – К., 1987. – Т. 3. – С. 229.

Склярєнко Володимир Михайлович // УСЕ: Універсальний словник-енциклопедія. – К., 2001. – С. 1246.

Склярєнко Володимир Михайлович // Мистецтво України: Біогр. довід. – К., 1997. – С. 542.

Про В.М.Склярєнко:

Седунова Е. Все починалось с “Волны 477” / Е.Седунова // Время. – 1997. – 10 июля.

Склярєнко І. Безмежність таланту / І.Склярєнко // Укр. театр. – 2002. – № 6. – С. 20-21.

60 років від дня народження

21 липня

Сергія Костянтиновича

Шелкового

Шелковий Сергій Костянтинович, український поет, прозаїк. Народився 21 липня 1947 р. у Львові в сім’ї службовців. У 1971 р. закінчив інженерно-фізичний факультет Харківського політехнічного інституту. Кандидат фізико-математичних наук (1980), доцент Харківського політехнічного інституту.

Друкуватися почав з 1973 р.

Автор збірок: “Три взмаха крил”, “Всадник–май” (1985), “Три времени судьбы” (1989), “Шиповник, сто сердец дарящий” (1990), “Врата” (1993), “Во плоти” (1994), “Листы пятикнижья” (1997), “Вечеря” (1999), “На кордоне” (2001), “Воздушные коридоры” (2002). Вірші друкувалися в журналах, альманахах, збірниках та антологіях Москви, Києва, Харкова, Тули та ін. Провідна тема творчості – філософські роздуми про сенс життя. Лауреат премії Б.Слущького (2000).

Член Спільки письменників України з 1989 р.

Біографічні довідки:

Ільницька О.П. Шелковий Сергій Костянтинович / О.П.Ільницька // Літературна Харківщина: Довідник. – Х., 1995 – С. 349.

Сергій Шелковий // Хрестоматія з літератури рідного краю. – Х, 2001. – С. 292-293.

Твори С.К.Шелкового:

Вечеря: Седьмая книга стихов / С.К.Шелковий. – Х.: Крок, 1999. – 212

с.

Рец. Ковалевский А. Право поэта / А.Ковалевский // Веч. Харьков. – 1999. – 4 окт.

Рец. Лосієвський І. Світло “Вечері” / І.Лосієвський // Слобожанщина. – 2000. – № 11. – С. 186-191; Панорама. – 1999. – 14 авг. – С. 14.

Воздушные коридоры: Стихи / С.К.Шелковий. – Х.: Майдан, 2002. – 132

с.

Рец. Ковалевский А. Ища тепла в гиперборях / А.Ковалевский // Веч. Харьков. – 2002. – 29 авг.

Рец. Лосієвський І. “Тона серьезность и звука подкожное чувство” / І.Лосієвський // Панорама. – 2002. – 9 серп. – С. 14.

Врата: Стихи / С.Шелковий. – Х.: Оригинал, 1993. – 136 с.

Листы пятикнижья: Стихи / С.Шелковий. – Х.: Майдан, 1997. – 292 с.

Рец. Рыбальченко Р. Полуденный поэт / Р.Рыбальченко // Панорама. – 1998. – 7 марта. – С. 15.

На кордоне: Стихи / С.Шелковий. – Х.: Крок, 2001. – 176 с.

Три времени судьбы: Стихи / С.Шелковий. – Х.: Прапор. – 1989. – 72 с.

Шиповник, сто сердец дарящий: Стихи / С.Шелковий. – К.: Молодь, 1990. – 104 с.

* * *

Дзвонова вість: [Рец. на кн. Б.Чичибабіна “Колокол”] / С.Шелковий // Вечір. Харків. – 1991. – 5 лип.

“**Дорогим** мертвецам наливаю я рюмку багрянова...”, Наследство: Желание; “Выходит по жизни – нас трое, всего только трое...”; “Страстная пятница, выносят плащаницу...”: [Стихи] / С.Шелковий // Слобожанщина. – 2003. – № 25. – С. 226-229.

Земной, вселенский, настоящий: [К 70-летию поэта Б.Чичибабіна] / С.Шелковий // Панорама. – 1993. – Янв. (№ 3). – С. 12.

“**Нас** не предал лишь свет безымянный...”: [О Б.Чичибабіне] / С.Шелковий // Веч. Харьков. – 1995. – 12 янв.

Открытое пространство: [О творчестве Б.Чичибабина] / С.Шелковый // Огонек. – 1990. – № 47. – С. 16-17.

Петербург и Харьков в биографии Владимира Нарбута: [Рус. поэт первой половины XX в.] / С.Шелковый // Слобід. край. – 2004. – 17, 24, 31 лип.

Писатель из города Альбрехта Дюрера: [О пребывании в Харькове нем. писателя Шрамма] / С.Шелковый // Слобода. – 1991. – 19 окт.

“Снова осень приходит с повинной”, “Бледно-лиловые астры...”; “И Макбет, и Раскольников несчастны...”; “Я солнце страстью ящериц люблю...”; “Еще любил я первое июля...”; “Когда бы даже раскололась книга...”: [Вірші] / С.Шелковый // Слобід. край. – 2002. – 1 жовт.

Про С.К.Шелкового:

Артамонов Р. Неотвратимость оклика на Зов / Р.Артамонов // Панорама. – 2001. – 23 листоп. – С. 14.

Ковалевский А. “И над содомом бездна неба..” [О кн. “Во плоти” / А.Ковалевский // Веч. Харьков. – 1995. – 30 марта.

Ковалевський О. Той, хто не здається / О.Ковалевський // Слобід. край. – 2002. – 10 груд.

Лосиевский И. В ожидании чуда: [О кн. “Во плоти”] / И.Лосиевский // Время. – 1995. – 30 мая.

Лосиевский И. Среди стихий / И.Лосиевский // Слобід. край. – 2004. – 14 лют.

Минаков С. “Вызрел воздух под крылом...” / С.Минаков // Событие. – 2002. – № 30. – С. 11.

Науменко В. Теорія надійності / В.Науменко // Соц. Харківщина. – 1986. – 3 січ.

По осени – пешком: [Беседа] / Записала Е.Седунова // Событие. – 2003. – 13-19 нояб. (№ 46.) – С. 22.

Полякова И. “Остаются лишь совесть, любовь и скорбь”: [Обзор лит. новинок харьк. авторов] / И.Полякова // Панорама. – 2000. – 17 марта. – С. 14.

Советов I. Єдність з світом, в якому живеш / I.Советов // Вечір. Харків. – 1987. – 22 січ.

Сухіна Н. Дві рівні посестри – поезія і наука / Н.Сухіна // Ленін. зміна. – 1986. – 18 січ.

Шелковый Сергей Константинович: [Резюме] [Электронный ресурс] // Национальный технический университет “ХПИ”. – Режим доступа: <http://users.kpi.kharkov.ua/dpm/resume/shelkovy.html>

Вічне джерело творчості: [Актриса театру ім. Т.Г.Шевченка О.Бабенко] / Ю.Фоміна // Вечір. Харків. – 1986. – 17 трав.

Про Ю.Г.Фоміну:

Анничев А. Нас не годы, а надежды старят...: [К 95-летию со дня рождения актрисы] / А.Анничев // Веч. Харьков. – 2002. – 23 июля.

Біля скарбниці театру: [Музей драм. театру ім. Т.Г.Шевченка очолює Ю.Г.Фоміна] // Вечір. Харків. – 1982. – 12 листоп.

Борисов А. Трепетность чувств, пережитых вдвоем: [Ю.Фомина и Р.Черкашин] / А.Борисов // Время. – 1997. – 7 авг.

Боянович В. Чистий сплав любові і дружби: 60 років подруж. життя засл. арт. УРСР Р.О.Черкашина та колиш. актриси театру ім. Т.Г.Шевченка, нині зав. музеєм театру Ю.Фоміної / В.Боянович, Є.Вербицька // Ленін. зміна. – 1988. – 14 січ.

Вербицька Є. Спасибі за дорогу до храму: [Пам'яті Ю.Г.Фоміної] / Є.Вербицька // Березіль. – 1997. – № 5/6. – С. 154-163.

Лісничий М. Служителька музи театру: [До 80-річчя з дня народж. актриси] / М.Лісничий // Вечір. Харків. – 1987. – 11 серп.

Попова-Сердюк Л. Дом Юлии / Л.Попова-Сердюк // Веч. Харьков. – 1992. – 25 июля.

Тараненко Ю. Ромео и Джульетта: [О семейной паре, артистах театра им. Т.Шевченка Ю.Фоминой и Р.Черкашине] / Ю.Тараненко // Событие. – 2003. – 3-9 апр. – С. 19.

Тараненко Ю. Юлия Гавриловна Фомина, Роман Алексеевич Черкашин / Ю.Тараненко // 100 знаменитых харьковчан / И.Ю.Можейко и др. – Х., 2004. – С. 291-293.

Чубенко Т. Ей нужен был театр как воздух. А она – театру / Т.Чубенко // Слобода. – 1997. – 25 июля.

Шабельник О. Слово об актрисе / О.Шабельник // Крас. знамя. – 1972. – 14 нояб.

55 років від дня народження

9 вересня

Галини Іванівни

Підопригори

Підопригора Галина Іванівна, президент фірми “У Галини”, віце-президент Міжнародної ліги українських меценатів. Народилася 9 вересня 1952 р. у с. Геніївка Зміївського району Харківської області. Закінчила Харківський технікум

громадського харчування. З 1970 р. працювала офіціанткою, барменом у ресторані станції “Харків–пасажирський”. У 1990 р. організувала кооператив, який пізніше було перетворено на торговельно-виробничу фірму “У Галини”.

Галина Іванівна активно займається благодійною діяльністю. Піклується про ветеранів війни та праці, опікує понад 300 дітей-сиріт, офіційно являється хрещеною матір’ю 150 дітей. У 1993-1994 рр. відновила 2 дитячих будинки у с. Високий Харківського району.

За фінансової підтримки Г.І.Підопригори в Харківській області відбудовано 2 християнських храми: Михайла Архістратега та Серафима Саровського. У храмі Серафима Саровського зведено дзвіницю висотою 15 м та встановлено нові дзвони.

Галина Іванівна надає матеріальну допомогу ветеранам Південної залізниці, спортивній команді “Локомотив”; упорядкувала пляж для дітей працівників заводу “Електроважмаш”.

Г.І.Підопригора ініціювала та фінансувала спорудження пам’ятників жертвам нацизму в Кам’яній Ярузі та воїнам-землякам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни, за що була нагороджена орденом княгині Ольги III ст.

Галина Іванівна – депутат Зміївської райради, з 1996 р. – віце-президент Міжнародної ліги меценатів, член правління Міжнародної спілки українських підприємців і Міжнародного парламенту жінок, радник Міжнародної академії бізнесу.

За добродійну діяльність Г.І.Підопригора нагороджена орденами Дружби народів, княгині Ольги II ступеня, святого Рівноапостольного князя Володимира III ступеня, Нестора Літописця (УПЦ), медаллю і дипломом президента США, багатьма іншими орденами та медалями. У 2001 р. удостоєна почесного звання “Харків’янин століття”, у 2002 – почесного титулу “Українська мадонна”, у 2003 – звання “Бізнес леді світу”, а у 2004 нагороджена дипломом Європейського центру дослідження ринку “ЄвроМаркет” і удостоєна почесного титулу “Богиня Європи”.

Біографічні довідки:

Підопригора Галина Ивановна: Президент фирмы "У Галины" (г. Харьков) [Электронный ресурс] // Восточно-Украинский биографический институт. – Режим доступа: http://vubi.com.ua/project_pers_one.php?ac=5&aw=0&ID=283

Підопригора Галина Ивановна: Предприниматель [Электронный ресурс] // Кто є хто: Информ. портал. – Режим доступа: <http://who-is-who.com.ua/cgi-bin/kharkov.pl?maket=17>

Про Г.І.Підопригору:

... **А теперь** вот и «Княгиня Ольга» // Деловая жизнь. – 2001. - № 7/8. – С. 35.

Галина Подопригора [Електронний ресурс]: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.podoprigora.com/>

«Моя життя — історія»: [Беседа] [Електронний ресурс] / Записал К.Дорошенко // Зеркало недели. – 1999. – 18-24 дек. (№ 50). – Режим доступу: <http://www.zerkalo-nedeli.com/nn/show/271/24397/>

Підпригора Галина Іванівна // Славетні жінки. Україна, рік 2005. / Схід. укр. біогр. ін-т. – Х., 2005. – С. 84-85.

Подопригора Галина Іванівна // Саяний М.І. Твої люди, Зміївщина. Кн. 1. / М.І.Саяний. – Х., 2003. – С. 62.

Подопригора Г. “Детям Украины посвящаю...” / Г.Подопригора // Деловая жизнь. – 2001. – № 9. – С. 30.

По законам милосердия // Деловая жизнь. – 2001. – № 1. – С. 58.

Предприимчивость, хозяйская жилка, доброта – это Галина Подопригора // Україна Business. – 1997. – 3 квіт. – С. 12.

Храмы, восстановленные Галиной Подопригорой [Електронний ресурс] // Киевская Русь. – Режим доступу: <http://www.kievrus.com/siteadmin/catalog/5/14.shtml>

Бібліографія:

Жінка, яка робить добро: (Харківський меценат Галина Підпригора): Пам’ятка читачеві / Склад.: Л.Сашкова. Л.Єпішева / Харк. обл. універс. наук. б-ка. – Х., 1997. – 8 с.

145 років від дня народження

1 жовтня

**Дмитра Петровича
Міллера**

Міллер Дмитро Петрович, український історик. Народився 1 жовтня 1862 р. у с. Котельва Полтавської області у дворянській сім’ї. По закінченні гімназії в Охтирці вступив до Першої чоловічої харківської гімназії. Після неї – історико-філологічний факультет університету. Учень Д.І.Багалія. У 1888 р. Дмитро Петрович закінчив Харківський університет з відзнакою зі ступенем кандидата. Вже на останньому курсі він заробляв на життя, працюючи в газеті “Южный край» нічним коректором. Д.П.Міллер був членом Харківського історико-філологічного товариства. Досліджував історію Слобідської і Лівобережної України, українського права. Перша наукова праця Д.П.Міллера “Голштинські набори у Малоросії” (1892) була опублікована в журналі “Киевская старина».

Найважливіші роботи Д.П.Міллера з історії Лівобережної України: “Суди земські, міські та підпоморські у 18 ст.” (1895) та “Перетворення козацької старшини на дворянство” (1897). Дмитро Петрович написав брошури про О.Розумовського і Г.Потьомкіна, Х.Алчевську, Д.Багалія, історичні розділи до 8-го тому “Народной энциклопедии” (1912), огляд архівів Харківської губернії, чимало науково-популярних статей.

Найвизначніша праця Дмитра Петровича – “Історія міста Харкова за 250 років його існування”, яку він написав у співавторстві з Д.Багалієм.

В останні роки свого життя Міллер працював над історією ремісничих цехів в Україні-гетьманщині.

Помер Дмитро Петрович Міллер 27 червня 1913 р. в Харкові.

Біографічні довідки:

Міллер Дмитро Петрович // УРЕС. – К., 1987. – Т. 2. – С. 411.

Усенко І.Б. Міллер Дмитро Петрович / І.Б.Усенко // Юридична енциклопедія. – К., 2001. – Т. 3. – С. 703-704.

Праці Д.П.Міллера:

Багалей Д.И. История города Харькова за 250 лет его существования (1655-1905): Ист. моногр.: В 2 т. / Д.И.Багалей, Д.П.Миллер. – Репринт. изд. – Х.: Б. и., 1993.

Про Д.П.Міллера:

Ковпаненко Н.Г. Архітектурно-мистецька спадщина України в працях визначних учених другої половини ХІХ – початку ХХ ст. // Укр. іст. журн. – 2005. – № 6. – С. 112-128.

Радкова О. «Якби не було в мене такого співробітника (Д.І.Багалій): [85 років з дня смерті Д.Міллера] / О.Радкова // Вечір. Харків. – 1993. – 14 жовт.

Смоленський В. Академік Д.І.Багалій і Д.П.Міллер / В.Смоленський // Вечір. Харків. – 1990. – 25 лип.

100 років від дня народження
5 листопада **Олександра Абрамовича**
Жука

Жук Олександр Абрамович, український композитор, педагог. Народився 5 листопада 1907 року у Полтаві в культурній і музичній сім'ї. Навчався в Полтавському імператорському музичному училищі по класу віолончелі. В 19-

річному віці переїхав до Харкова і вступив до консерваторії (клас М.Тіца), яку закінчив з відзнакою.

У роки навчання О.А.Жук створив струнний квартет, вокально-симфонічну поему “Матрос Железняк”, “Рондо-фантазію” для скрипки, симфонію, низку фортеп’яних творів і романсів. Маючи педагогічний хист, рано почав викладати, спершу в музичній школі, потім в училищі і консерваторії.

З жовтня 1938 р. О.А.Жук член Харківської організації Спілки композиторів України.

Восени 1941 р. О.А.Жук евакуювався на Урал, у м. Леніногорськ, де працював завідуючим музичною частиною і диригентом в драматичному театрі, виступав з концертами в шпиталях. У цей період композитор написав низку патріотичних пісень, серед яких були “Походная”, “На Брянском фронте”. У 1941–1943 рр. у м. Гур’єві (Казахстан) О.Жук написав музику до 14 драматичних спектаклів і дві музичні комедії “Пошились у дурні”, “Раскинулось море широко”. В 1950-х рр. Олександр Абрамович завідував кафедрою теорії музики в театральному інституті, а у 1960–1970-х рр. – у Харківському інституті культури.

Чимало яскравих сторінок він присвятив дітям, учням музичних шкіл і училищ: “Украинская рапсодия”, “Три поэмы”, “Баллада”, “Героическая соната”, “Вальс–скерцо” та ін. Широко відома “Арія” для скрипки вже більше 60-ти років звучить не тільки в музичних закладах, а також на багаточисельних конкурсах, в тому числі міжнародних.

Твори: музична комедія “Пошились у дурні” (1942), симфонія (1938), концерт для фортепіано (1957), три поеми (1950, 1956, 1970), вокальні цикли, романси, музика до театральних вистав (1971-1980).

Помер Олександр Абрамович Жук 31 жовтня 1995 р. у Харкові.

Біографічні довідки:

Жук Олександр // Енциклопедія Українознавства. – К., 1994. – Т. 2. – С. 700.

Жук Олександр Абрамович // Мистецтво України: Біограф. довід. – К., 1997. – С. 242.

Жук Олександр Абрамович // Муха А. Композитори України та української діаспори / А.Муха. – К., 2004. – С. 103-104.

Про О.А.Жука:

Галкин В. “Симфония жизни” / В.Галкин // Панорама. – 1997. – Груд. (№ 50).

Галкін В. “Тут життя моє і пісня моя” / В.Галкін // Слобід. край. – 1992. – 12 листоп.

Лысенко Л. Встреча с композитором / Л.Лысенко // Крас. знамя. – 1981. – 31 янв.

Рижская А. Творческий отчет композитора / А.Рижская // Крас. знамя. – 1966. – 15 янв.

Бібліографія:

Жук Олександр Абрамович // Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947-1998): У 2 ч. Ч. 2: Бібліогр. покажч. / Харк. держ. акад. культури. – Х., 2004. – С. 38-39.

20 листопада
140 років від дня народження
Дмитра Матвійовича
Синцова

Синцов Дмитро Матвійович, український радянський математик. Народився 20 листопада 1867 р. у В'ятці в сім'ї земського лікаря. Домашню освіту отримав за допомогою матері. Вже в дитинстві опанував декількома іноземними мовами. Середню освіту отримав в Казанській 3-й гімназії, закінчив курс із золотою медаллю в 1886 р. Восени того ж року вступив на математичне відділення фізико-математичного факультету Казанського університету. На четвертому курсі одержав золоту медаль за твір на тему: "Про функції Якова Бернуллі". Займався переважно математикою й астрономією. Значний вплив на науковий розвиток Д.М.Синцова в студентські роки мав професор А.В.Васильєв. Цей вплив зберігся до деякої міри і надалі, коли Д.М.Синцов був приват-доцентом Казанського університету.

По закінченні університетського курсу восени 1890 р. Д.Синцов був залишений на кафедрі математики для підготовки до професорського звання. Протягом 1892-1893 р. здав магістерський іспит і, після прочитання двох спробних лекцій, 23 квітня 1894 р. став приват-доцентом Казанського університету.

Д.М.Синцов брав активну участь у підготовці і відзначенні 100-річчя з дня народження М.І.Лобачевського. Він переклав на російську мову класичні праці іноземних математиків, у яких знайшли подальший розвиток ідеї М.Лобачевського.

Д.Синцов вивчав стан викладання математики в учбових закладах Західної Європи. Педагогічна діяльність Дмитра Матвійовича почалася у 1894 р. в Казанському університеті. В 1899-1903 рр. працював у вищому гірничому училищі Катеринослава (нині Дніпропетровськ).

У 1898 р. Д.М.Синцов захистив дисертацію на ступінь доктора чистої математики. Дисертація була присвячена актуальній проблемі перебування раціональних інтегралів лінійних рівнянь.

Таким чином, у Харківський університет у 1903 р. Дмитро Матвійович прийшов цілком сформованим вченим-педагогом з багатим досвідом і з ще більш багатими планами. 43 роки науково-педагогічної діяльності вчений віддав Харківському університету.

Д.М.Синцов був учасником 23 міжнародних математичних з'їздів і конгресів. Він вніс великий вклад у популяризацію за кордоном досягнень вітчизняних математиків (помістив у зарубіжних виданнях більше 2000 рефератів).

За свою багаторічну інтенсивну наукову діяльність Д.Синцов опублікував 125 наукових статей, 49 статей з педагогіки, звітів, 28 лекцій, підручників і посібників. Ним виконані численні переклади, редагування, рецензії.

У Харківському університеті Дмитро Матвійович читав курси аналітичної і диференціальної геометрії, інтегрування диференціальних рівнянь. Ним були видані курси лекцій з цих предметів, які в подальшому перевидавалися. Крім того, він періодично читав проєктивну геометрію, теорію груп безупинних перетворень, рівняння в частинних похідних, історію математики.

З 1906 р. до кінця життя Д.М.Синцов був головою Харківського математичного товариства. За сприяння Дмитра Матвійовича у 1908 р. при ХМТ було організовано педагогічний відділ з бібліотекою при ньому. Відділ займався розробкою педагогічних питань вищої і середньої школи.

У 1912-1913 навчальному році вперше в Харківському університеті Д.М.Синцов провів семінар з диференціальної геометрії (необов'язково і безкоштовно). Д.Синцову вдалося залучити до наукових досліджень в галузі геометрії численну групу своїх учнів. Цьому сприяла організація спочатку наукового геометричного семінару, потім науково-дослідної кафедри геометрії університету і сектора геометрії Харківського науково-дослідного інституту математики і механіки. Таким чином можна стверджувати про створення харківської геометричної школи, що стала провідною в Україні.

У 1935 р. Дмитрові Матвійовичу було присвоєне звання заслуженого діяча науки. У 1938 р. його обирають депутатом Верховної Ради УРСР першого скликання і як найстарший депутат він відкрив перше засідання сесії. У 1939 р. Д.М.Синцова обрали дійсним членом АН УРСР.

У роки Великої Вітчизняної війни Дмитро Матвійович евакуювався в Уфу разом з АН УРСР. Після звільнення Харкова від німецьких загарбників Дмитро Матвійович повернувся до Харкова, відновив науково-дослідний інститут математики, завідував в університеті кафедрою геометрії й активно працював як депутат Верховної Ради.

Помер Дмитро Матвійович Синцов 28 січня 1946 р. у Харкові

Біографічні довідки:

Синцов Дмитро Матвійович // УРЕС. – К., 1997. – Т. 3. – С. 212.

Синцов Дмитрий Матвеевич // Бородин А.И. Выдающиеся математики: Биограф. слов.-справ. / А.И.Бородин, А.С.Бугай. – К., 1987. – С. 471.

Синцов Дмитро [Електронний ресурс] // Вікіпедія: Вільна енциклопедія.
– Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>

Про Д.М.Синцова:

Д.М.Синцов: (К 100-летию со дня рождения математика) // Крас. знамя.
– 1967. – 26 нояб.

Синцов Дмитрий Матвеевич [Электронный ресурс] // Математические этюды. – Режим доступа: <http://www.math.ru/history/people>

Создание харьковской геометрической школы [Электронный ресурс] // Омский государственный университет. – Режим доступа: <http://www.univer.omsk.su/omsk/Sci/HkGS/hkgs3.htm>

Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна за 200 років / В.С.Бакіров, В.М.Духопельников, Б.П.Зайцев та ін. – Х., 2004. – 750 с.
Про Синцова Д. С. 237-239.

100 років від дня народження

8 грудня

**Антон Федоровича
Хижняка**

Хижняк Антон Федорович, український прозаїк, журналіст. Народився 8 грудня 1907 р. у с. Зачепилівка Харківської області в бідній селянській родині.

Друкуватися почав у 1927 році. Свою першу повість "Голуба кров" написав користуючись багатим фондом бібліотеки Красноградського краєзнавчого музею.

З 1930 р. працював у районних газетах Краснограда, Липців, Змієва, з 1933 по 1939 рр. був відповідальним секретарем обласної газети "Соціалістична Харківщина". У 1941 р. Антон Федорович закінчив Харківський педагогічний інститут. Під час Великої Вітчизняної війни працював у газеті "Соціалістична Харківщина" у Куп'янську, а потім знову в Харкові. З 1950 по 1961 рр. А.Ф.Хижняк був головним редактором "Літературної газети".

Автор збірок оповідань "Львівські оповідання" (1948), "Килимок" (1961), "Краса життя" (1962); п'єси "На Велику землю" (1949); повістей "Тамара" (1959), "Невгамовна" (1961), "Онуки спитають" (1963), "Нільська легенда" (1965, удостоєна Міжнародної премії ім. Г.Насера), "Київська прелюдія" (1977); книжок-нарисів "Швецькі враження" (1956), "Київська унікальна" (1962), "Іменем Леніна єдині" (1968), "Слово сучасника" (1974); історичних романів "Данило Галицький" (1951), "Крізь століття" (1982).

А.Ф.Хижняк нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", медалями.

Член Спілки письменників СРСР з 1950 р.

Зачепилівський колгосп установив премію ім. комбрига Якова Захаровича Покуса. Перша премія була вручена Антону Федоровичу Хижняку. Цю винагороду він передав у Фонд миру.

Помер Антон Федорович Хижняк восени 1993 року.

Біографічні довідки:

Хижняк Антон Федорович // УРЕС. – К., 1987. – Т. 3. – С. 569.

Антон Хижняк // Письменники Радянської України: Біобібліогр. довід. – К., 1988. – С. 620.

Андрусенко В. Хижняк Антон Федорович / В.Андрусенко // Літературна Харківщина: Довідник. – Х., 1995. – С. 334-335.

Твори А.Ф.Хижняка:

Твори у 2 т. / А.Хижняк. – К.: Дніпро, 1977. – Т. 1-2.

Даниил Галицкий: Роман / А.Хижняк. – М.: Панорама, 1991. – 559 с.

Данило Галицький: Роман / А.Хижняк. – Львів: Каменяр, 1984. – 536 с.

Іменем Леніна єдині / А.Хижняк. – К.: Політвидав України, 1968. – 160 с.

Крізь століття: Роман / А.Хижняк. – К.: Рад. письменник, 1982. – 431 с.

Нільська легенда: Повість. Оповідання / А.Хижняк. – К.: Дніпро, 1972. – 328 с.

Сквозь столетие: Роман / А.Хижняк. – М.: Сов. писатель, 1989. – 400 с.

Слово сучасника / А.Хижняк. – К.: Рад. письменник, 1974. – 411 с.

Тамара. Онуки питають: Повісті / А.Хижняк. – К.: Дніпро, 1967. – 495 с.

Про А.Ф.Хижняка:

Буланова Н. Талант, народжений на благословенній Зачепилівщині / Н.Буланова // Перемога. – 1997. – 10 груд.

Зінченко О. Літописець своєї доби / О.Зінченко // Перемога. – 1999. – 13, 20 січ.

“Не відрікаюся від любові”: [Бесіда] / Записав С.Баликов // Панорама. – 1991. – Лют. (№ 5). – С. 9.

Хижняк Антон Федорович (1907-1993) [Електронний ресурс] // Красноград. – Режим доступу: <http://krasnohrad.iatp.org.ua/kto/lit.htm>

40 років від дня народження
17 грудня Дмитра Віталійовича Дідоренка

*"Я владею краской, а не она мной.
Только так и надо жить.
Не судьба владеет человеком.
А человек судьбой"*

Дідоренко Дмитро Віталійович, український художник. Народився 17 грудня 1967 р. Освіту здобував у Харківському художньо-промисловому інституті, факультет "Дизайн". Початок творчої біографії Дмитра Дідоренка досить типовий для періоду кінця 80-х – початку 90-х років, пори широкого інтересу до образотворчого мистецтва, його виходу до масового глядача і покупця. Талановитому студенту Харківського художньо-промислового інституту вдалося досить швидко і міцно завоювати увагу багатьох аматорів і професійних знавців мистецтва. Ним було створено близько 700 акварельних та графічних робіт пером і тушшю, які розійшлися до приватних колекцій України, Росії, зібрань 19 закордонних країн. Мальовничі міські пейзажі Харкова, Криму, вирішені в трохи незвичайному, фантастичному ракурсі, серія коміксів з масою цікавих, ювелірно відпрацьованих деталей – усе це мало попит.

У липні 1991 р. у передмісті Харкова під час проведення пошукової експедиції і поховання незахоронених останків солдатів, що загинули у Другій світовій війні, скоїлася трагедія. При очищенні території від вибухонебезпечних предметів, Дмитро підірвався на німецькій міні і, одержавши важкі поранення, контузію, втратив зір.

Відродження його творчості почалося за прозаїчних обставин, з телефонного дзвінка друга, бесіди про творчі плани і пропозиції про улаштування виставки колишніх робіт. Мова зайшла і про нові роботи, про нові плани. Так з'явилася мета, що наповнила життя змістом, почуттям затребуваності. Виставки Дмитра Дідоренка, що відбулися в перші роки після поранення, у березні 1992 р. і в квітні 1993 р. у Харкові, стали свідченням перетворення не тільки технічного арсеналу художника, але і всього образного ладу. У листопаді 1993 р. Дмитро Дідоренко став членом молодіжного об'єднання Харківського відділення Союзу художників України.

Професійна вимогливість до себе, напрацьовані знання про закони композиції і кольору підвели до винаходу, що дозволило фахівцям з Німеччини звернути увагу на майстра, що відбувся. Пізніше, в 2000 р. вони занесли його

ім'я у видання "Загальна Енциклопедія Мистецтв. Образотворчі художники всіх часів і народів". Близько 300 добутків, створених у 90-ті роки, вилилися в серії сповідального, особистісного плану – "Параллельный Харьков", "Харьковские окна", "Желание", "В тур", "Крымская. Семь настроений", "Рождественская", "Любопытство" та ін. У сукупності цих робіт на перший план виступають не жанрові характеристики, а алегорія, яскравість образного бачення.

За роки, що пройшли після поранення, відбулося 16 персональних виставок не тільки в Україні, але в Бостоні, Нью-Йорку, Осаці; його роботи були також представлені на 25 групових тематичних виставках. У листопаді 1995 р. в Донецьку художнику була присуджена премія ім. А. Куїнджі. У 1999 р. він представив персональний проект у Московському міжнародному художньому салоні, де був прийнятий в члени Міжнародної федерації художників професійно-творчого союзу художників і графіків. Д.Дідоренко член "Професійного союзу художників" м. Москва та «ЦБХ – 99».

У 2001 р. майстер визнаний гідним статусу "Ника", медалі і диплома від "Міжнародного клубу рекордсменів", а також стипендії в області образотворчого мистецтва ім. С.Васильківського та багато ін.

Про Д.Дідоренка:

Агеева Ю. Харьковский художник рисует картины вслепую / Ю.Агеева // Комсом. правда. – 2004. – 12 нояб. – С. 16.

Владь К. Краски сквозь тьму / К.Владь // Слобода. – 1994. – 14 сент. – С. 5.

Галерея "народных художников": [О присвоении Д.Дидоренко звания "Народный художник"] [Электронный ресурс] // Народ. газ. – 2001. – 29 авг. – Режим доступа: <http://gazeta.narod.ru/painter/#masterdi>

Герасименко В. Зрение души: [О выставке работ Д.Дидоренко в Харьк. худож. музее] / В.Герасименко // Слобода. – 1993. – Апр. (№ 33). – С. 5.

Дамская Н. Главное увидишь только сердцем / Н.Дамская // Событие. – 1993. – 17 апр.

Дамская Н. Смелость и дерзание / Н.Дамская // Время. – 1993. – 17 апр.

Дамська Н. Дмитро Дидоренко: життя продовжується / Н.Дамська // Вечір. Харків. – 1993. – 22 квіт.

Дмитрий Дидоренко [Электронный ресурс] // Artinfo. – Режим доступа: http://www.artinfo.ru/artbank/asp/russian/search/author/art_type/author_result.asp?author_id=1308&art_type_id=4

Дмитрий Дидоренко [Электронный ресурс] // Музей нового тысячелетия. – Режим доступа: <http://www.mntclub.ru/painters/Didorenko/Didorenko.htm>

Дмитрий Дидоренко [Электронный ресурс] // Офіц. сайт. – Режим доступа: <http://masterdi.narod.ru/>

Дьяченко В. “Все равно я буду рисовать!” / В.Дьяченко // Время. – 1998. – 6 янв.

Картины пишет незрячий // Веч. Харьков. – 1994. – 20 сент.

Косий М. Слепий художник, що вічно малює, і успішливий бізнесмен / М.Косий // Голос України. – 2004. – 4 верес.

Ларина А. Картина “...брачный крик орла в лесу”: Потерявший зрение харьк. художник продолжает творить и верить / А.Ларина // Харьк. ведомости. – 2005. – 29-31 июля (№ 20). – С. 4.

Лебедева В. Инакше навіщо зорі? / В.Лебедева // Вечір. Харків. – 1992. – 12 берез.

Логачева Р. Для меня победа – принцип жизни / Р.Логачева // Веч. Харьков. – 1998. – 6 янв.

Матвеев А. А. Художник не сдаётся / А.Матвеев // Время. – 1993. – 2 февр.

Матвеев А. Мужество молодого художника / А.Матвеев // Время. – 1992. – 28 марта.

Мельвиль Л. Феномен Дмитрия Дидоренко или Тайное знание вещей [Электронный ресурс] / Л.Мельвиль, В.Бородаенко // Gigamarket. – Режим доступа: <http://www.gigamarket.ru/didor/index.htm>

Немцова В. Дмитрий Дидоренко [Электронный ресурс] / В.Немцова // Галерея АРТкросс. – Режим доступа: http://artcross.com.ua/avtor.php?id_avtor=8&id_ekspo=0

Пілюгіна М. Частіше заглядайте в себе / М.Пілюгіна // Вечір. Харків. – 1996. – 6 трав.

Расстригин А. Цветной мир Дмитрия Дидоренко / А.Расстригин [Электронный ресурс] // Весь Харьков. – Режим доступа: http://ol.kharkov.ua/articles/articles_viewer.html?ar=28&p=1

Рекорд сліпого художника: [Беседа] / Записала Л.Салимонович // Україна молода. – 2001. – 23 жовт. – С. 12.

Слепой сапер – художник: [Интервью] / Записала Е.Бычкова // Аргументы и факты. – 1999. - № 22. – С. 16.

Талант не бывает слепым: Незрячий художник Д.Дидоренко – автор почти 300 картин: [Беседа] / Записала Е.Резникова // Время. – 2001. – 6 июня.

Феномен Дмитра Дідоренка, або 10 років другого народження // Культура і життя. – 2001. – 13 жовт. – С. 4.

Харьковский художник Дмитрий Дидоренко, девять лет назад потерявший зрение, продолжает писать картины: [Беседа] / Записала Л.Татарина // Киев. ведомости. – 2002. – 22 дек. – С. 25.

Художник працює наосліп // Уряд. кур'єр. – 2003. – 7 серп. – С. 24.

ЗМІСТ

Передмова	3
.....	
Хроніка подій з історії Харківщини на 2006 рік. . .	3
.....	
Знаменні та пам'ятні дати Харківщини на 2007 рік	17
.....	
Матеріали на допомогу відзначення знаменних і пам'ятних дат на 2007 рік	34
.....	